

Európska
komisia

PANORAMA

JESEŇ 2016 / Č. 58

Mestská agenda pre EÚ

APÚLIA
MÁ VEĽKÉ
AMBÍCIE

PODPORA
OBEHOVÉHO
HOSPODÁRSTVA

Regionálnu
a mestskú
politiku

PANORAMA

EDITORIÁL.....	03	APÚLIA PRIŤAHUJE POZORNOSŤ.....	30
MESTSKÁ AGENDA.....	04	COHESIFY A EURÓPSKA IDENTITA.....	36
FINALISTI REGIOSTARS.....	10	KAMPAŇ EUROPE IN MY REGION.....	38
FINANČNÁ INJEKCIA PRE MEKLENBURSKO- PREDPOMORANSKO.....	14	ROZHOVOR S MARJORIE JOUENOVOU.....	40
PODPORA OBEHOVÉHO HOSPODÁRSTVA.....	16	MOOC: VYSVETLENIE FINANCOVANIA Z EÚ.....	42
REGIONÁLNE INOVÁCIE VO FÍNSKU.....	20	NOVINKY V KRÁTKOSTI.....	43
PORTUGALSKO PODPORUJE INVESTÍCIE.....	21	BOJ S MAFIOU.....	45
FINANCOVANIE SPOLOČNOSTÍ V LANGUEDOCU.....	23	PORTÁL POMÁHA MSP S PROJEKTOM UDRŽATEĽNEJ DOPRAVY.....	46
ŠTOKHOLMSKÝ UDRŽATEĽNÝ ROZVOJ MIEST.....	24	PROJEKTY Z GRÉCKA A REGIÓNU BALTSKÉHO MORA.....	48
ZACHYTENÉ FOTOAPARÁTOM V SLOVINSKU.....	26	MAPY: DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ.....	50
KONFERENCIA INTELIGENTNÉ REGIÓNY.....	28	PROGRAM.....	52

04

10

36

46

V tomto vydaní ...

Vitajte pri čítaní jesenného vydania časopisu *Panorama* na rok 2016. V tomto vydaní venujeme hlavnú pozornosť mestskej agende pre EÚ, ktorá bola zriadená Amsterdamským paktom uzavretým v lete tohto roku. Všímneme si, ako táto agenda plánuje zlepšiť život obyvateľov miest v celej EÚ. Pozrieme sa aj na to, ako nový balík opatrení na podporu obehového hospodárstva, ktorý pripravila Komisia, pomôže znížiť množstvo odpadu a podporí udržateľnosť. V rámci podrobného opisu jednotlivých európskych regiónov navštívime taliansku Apúliu. Uvádzame aj rozhovor s predsedom regionálnej samosprávy a oboznámime vás s niekoľkými úspešnými projektmi.

Okrem toho sa venujeme vývoju inteligentných špecializovaných stratégií a v časti „Vašimi slovami“ dáme slovo zainte-

resovaným stranám z Fínska, Francúzska, Nemecka, Portugalska a Švédska. V časti venovanej projektom uvádzame príspevky z Pobaltia a Grécka a v podrobnejšej správe sa venujeme riešeniu zameranému na zelenú mobilitu v Holandsku.

Želám vám príjemné čítanie.

Ana Paula Laissy

ANA-PAULA LAISSY

Vedúca oddelenia pre komunikáciu, Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, Európska komisia

EDITORIÁL

V období rokov 2007 – 2013 sa toho veľa udialo: zasiahla nás najväčšia finančná a hospodárska kríza, akú kedy Európska únia zažila; privítali sme tri nové členské štáty EÚ; a prijali sme ambiciózne súbor cieľov, ktoré majú byť splnené do roku 2020, tzv. stratégiu Európa 2020.

Na posúdenie toho, ako sa politike súdržnosti darilo prispôbiť sa týmto náročným okolnostiam, Komisia nedávno zverejnila závery hodnotenia regionálnej politiky v období rokov 2007 – 2013.

Vykonal ho nezávislí odborníci, ktorí sa obrátili na viac ako 3 000 prijímateľov a 1 000 zamestnancov riadiacich orgánov zodpovedných za realizáciu programov. Hodnotenie ukazuje, do akej miery fondy EÚ ovplyvňujú hospodárstvo.

V rokoch 2007 – 2013 bolo investovaných prostredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu 270 miliárd EUR. Toto financovanie bolo významným zdrojom financií pre mnohé členské štáty, ktoré vo väčšine krajín predstavovalo 20 až 50 % dostupných kapitálových investícií a v jednom členskom štáte až 57 % (Maďarsko).

Hodnotenie ukázalo, že tieto investície v rokoch 2007 – 2013 podporili 250 000 MSP a prispeli k vytvoreniu 1 milióna pracovných miest, čo zodpovedá jednej tretine čistej tvorby pracovných miest v EÚ v tomto období. Okrem toho sa očakáva, že z každého investovaného eura sa do roku 2023 vygeneruje 2,74 EUR dodatočného HDP.

Tieto pozitívne vplyvy sa dotýkajú každého regiónu a členského štátu EÚ a zlepšujú životnú úroveň občanov v takých oblastiach, ako je doprava, životné prostredie, energetická účinnosť, vzdelávanie a zdravotná starostlivosť.

Hodnotenie bolo aj príležitosťou na určenie možností na zlepšenie. Napríklad potvrdilo naše presvedčenie, že sú potrebné jasnejšie ciele a systémy na monitorovanie pokroku a hodnotenie výsledkov, ktoré boli dosiahnuté v programoch.

Tieto body už boli riešené v rámci reformy na obdobie rokov 2014 – 2020. Komisia a tvorcovia politik v členských štátoch sa okrem toho nepretržite usilujú o ďalšie zlepšenie prístupu našej politiky zameraného na výsledky v budúcnosti.

Pretože dosahovanie výsledkov, a teda zlepšovanie života 500 miliónov európskych občanov, je to najdôležitejšie.

V tomto vydaní časopisu *Panorama* nájdete veľa konkrétnych príkladov a skutočných príbehov, ako aj svedectiev od ľudí priamo zapojených do politiky súdržnosti, ktoré preukazujú, ako môžu fondy EÚ prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa. ■

CORINA CREȚU

Komisárka EÚ pre regionálnu politiku

Budovanie partnerstiev na zlepšenie mestských oblastí

Dňa 30. mája ministri vlád zodpovední za mestské záležitosti uzavreli Amsterdamský pakt, ktorým bola zriadená mestská agenda pre EÚ. Dňa 24. júna ho formálne schválila Rada pre všeobecné záležitosti. Ich cieľom je začať spoluprácu so všetkými zúčastnenými stranami na princípe rovnosti s cieľom zlepšiť úroveň európskych miest a predmestí.

Mestské oblasti, ktoré sú domovom pre väčšinu európskych občanov a motorom hospodárstva EÚ, budú mať úžitok z inovačného spoločného prístupu k rozvoju a vykonávaniu politik s miestnym zameraním, ale s významným európskym rozmerom. Prostredníctvom vytvárania partnerstiev s účasťou mestských úradov, členských štátov, inštitúcií EÚ a ďalších zainteresovaných strán vrátane mimovládnych organizácií a podnikov, bude mestská agenda podporovať hospodársky a sociálny rozvoj Európy.

Jej cieľom je poskytnúť občanom nové príležitosti, zlepšiť kvalitu ich života a riešiť kľúčové mestské výzvy, ako je zamestnanosť a sociálne začlenenie, mobilita, životné prostredie a zmena klímy.

Inteligentný, udržateľný a inkluzívny

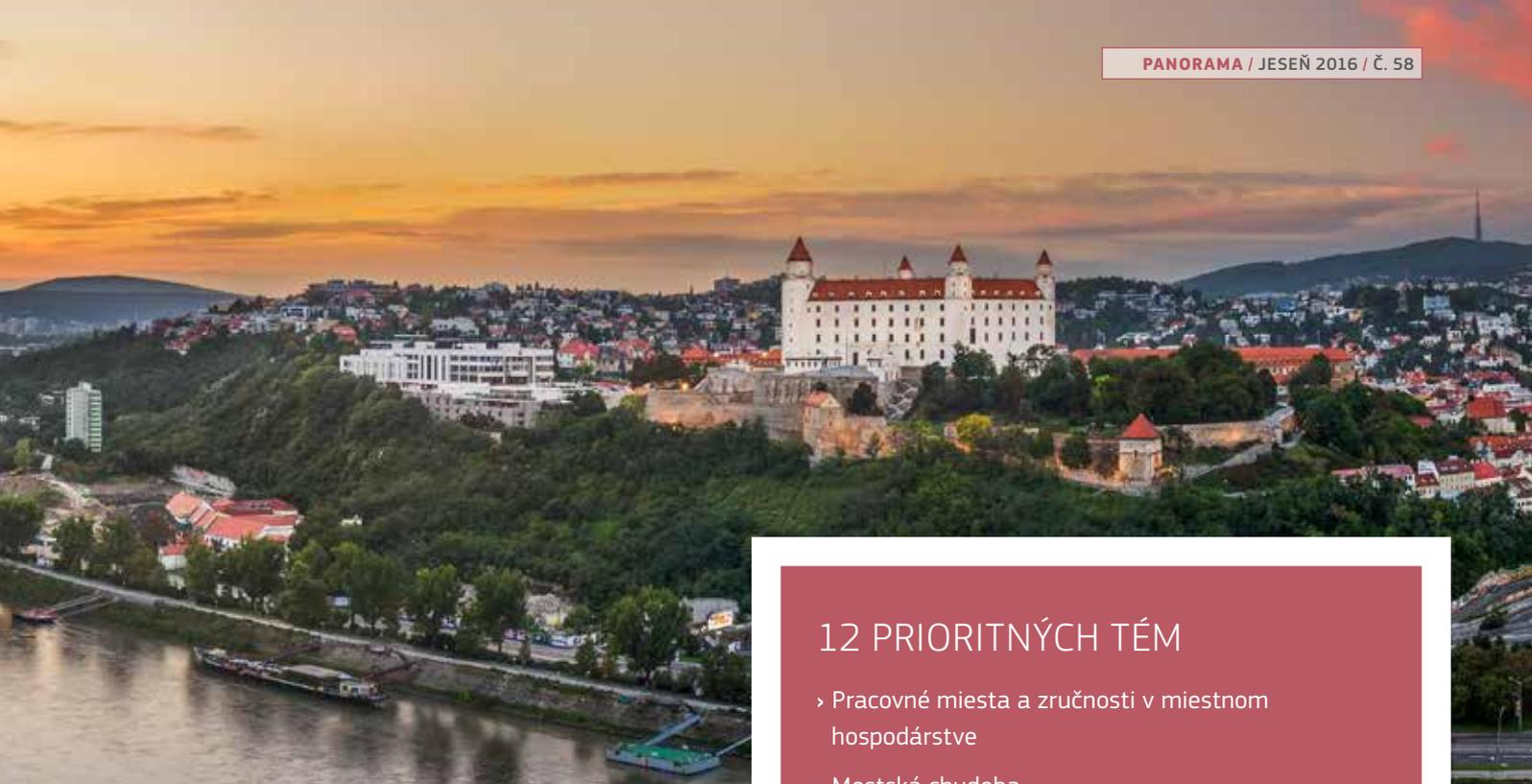
Európska únia je jednou z najviac urbanizovaných oblastí na svete. Viac ako 70 % európskych občanov žije v meste, na predmestí alebo v podobnej mestskej oblasti a podľa očakávania OSN toto číslo vzrastie do roku 2050 na 80%. Viac ako 70 % všetkých pracovných miest v Európe je v mestských oblastiach, zatiaľ čo mestá sú domovom pre viac ako 80 % ľudí vo veku 25 – 64 rokov s terciárnym vzdelaním.

Spôsob, akým sa budú mestá vyvíjať, bude mať preto významný vplyv na hospodársky, sociálny a environmentálny vývoj celej Európy a bude významným faktorom pri plnení

UŽ ČOSKORO...

Správa o stave európskych miest

Správa o stave európskych miest s názvom Mestá vedú na ceste k lepšej budúcnosti ukazuje, ako mestá prispievajú k dosiahnutiu európskych cieľov a stratégií. Mestá zohrávajú kľúčovú úlohu pri posilňovaní inovácií a vzdelávania, podporovaní sociálnej integrácie a pri znižovaní emisií skleníkových plynov. Poukazuje sa na význam efektívneho využívania zdrojov v mestách, ktoré možno ďalej posilniť dobrými systémami riadenia. Táto správa bola zostavená na podporu mestskej agendy pre EÚ a novej mestskej agendy, ktorá bude uvedená do činnosti v októbri v Bruseli.

^ Bratislava, Slovensko

cieľov stratégie Európa 2020 na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu.

Mestá a predmestia sú však zároveň miesta, kde sa koncentrujú problémy, ako sú segregácia, nezamestnanosť a chudoba. Mestská agenda uznáva úlohu miest pri riešení niektorých z najnaliehavejších európskych sociálno-ekonomických problémov a nadväzuje na dôležitú úlohu, ktorú zohrávajú mestské úrady ako zastupiteľské orgány, ktoré sú k občanom často najbližšie.

Podľa Coriny Crețuovej, európskej komisárky pre regionálnu politiku: „Mestá sú centrami tvorivosti a motormi európskeho rastu, ale čelia veľkým výzvam, ako je sociálne vylúčenie, znečistenie ovzdušia alebo nezamestnanosť. Tieto problémy musíme riešiť spoločne. Rozhodnutie vytvoriť mestskú agendu ukazuje, že v našom programe dávame mestským záležitostiam vyššiu prioritu a že sme pripravení pozornejšie počúvať hlas z našich miest, pokiaľ ide o to, čo pre ne funguje a čo treba zlepšiť.“

Mestská agenda vytvorí 12 partnerstiev, z ktorých každé bude zahŕňať 15 až 20 zúčastnených strán spolupracujúcich na princípe rovnosti s cieľom riešiť 12 prioritných tém.

Na sociálno-ekonomickom fronte zahŕňajú tieto priority rozvoj pracovných príležitostí a vzdelávania v miestnom hospodárstve, riešenie mestskej chudoby a riešenie otázok bývania a mobility, ako aj iniciatívy na podporu integrácie prisťahovalcov a utečencov. Významnou výzvou sú aj environmentálne otázky, ako je udržateľné využívanie pôdy, rozvoj obehového hospodárstva,

12 PRIORITNÝCH TÉM

- > Pracovné miesta a zručnosti v miestnom hospodárstve
- > Mestská chudoba
- > Bývanie
- > Začlenenie migrantov a utečencov
- > Udržateľné využívanie pôdy a riešenia založené na prírode
- > Obehové hospodárstvo
- > Prispôsobenie sa zmene klímy
- > Transformácia energetiky
- > Mestská mobilita
- > Kvalita ovzdušia
- > Digitalizácia
- > Inovatívne a zodpovedné verejné obstarávanie

prispôsobovanie sa zmene klímy, spotreba energie a kvalita ovzdušia.

Okrem toho sa budú riešiť aj ďalšie otázky, ako je prechod na digitálne hospodárstvo, zodpovedné verejné obstarávanie, a priezovové témy, ako sú malé a stredne veľké mestá, prepojenie miest a vidieka či inovácie.

Cieľové projekty

Štyri pilotné partnerstvá, ktoré sa majú venovať otázkam bývania, integrácii migrantov a utečencov, chudobe a znečis-

- ▼ Výbor Fóra regiónov o mestskej agende EÚ v Amsterdame dňa 30. mája 2016: zľava doprava: Raffaele Cattaneo, člen VR a predseda Regionálnej rady Lombardie, Corina Crețuová, európska komisárka pre regionálnu politiku, a Ronald Plasterk, minister vnútra a kráľovských vzťahov Holandska.

teniu ovzdušia, už začali svoju činnosť a ďalšie by ju mali začať počas budúceho roku.

Mesto Amsterdam napríklad koordinuje projekt zameraný na začleňovanie migrantov a utečencov. Táto iniciatíva na základe ochoty a integračnej kapacity miestnych komunít bude riešiť bývanie, kultúrnu integráciu, poskytovanie verejných služieb, sociálne začlenenie, vzdelávanie a opatrenia na trhu práce, ako aj vytváranie príležitostí pre rodiny druhej a tretej generácie prisťahovalcov.

Trojročný projekt zahŕňa účasť troch generálnych riaditeľstiev Európskej komisie (regionálna a mestská politika; migrácia a vnútorné záležitosti; a zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie). Medzi ďalšie zainteresované strany patria organizácie, ako sú EUROCITIES, Rada európskych obcí a regiónov (CEMR) a Európska rada pre utečencov a exilantov (ECRE), mestá Atény, Berlín, Helsinki, Barcelona a členské štáty Portugalsko, Taliansko, Grécko a Dánsko.

Holandsko koordinuje aj pilotný projekt týkajúci sa kvality ovzdušia, ktorého cieľom je poskytovať konkrétnu pomoc mestám na základe štúdia vplyvu znečistenia ovzdušia v mestských oblastiach a vypracovaním usmernení na zostavenie osvedčených postupov v oblasti vykonávania politík. Okrem toho sa projektom zlepší schopnosť miest vykonávať ekologické predpisy týkajúce sa kvality ovzdušia a získať prístup k finančným prostriedkom dostupným na vnútroštátnej i európskej úrovni.

Medzi ďalšie pilotné iniciatívy patrí projekt zameraný na vytvorenie cenovo dostupných vysokokvalitných riešení bývania, ktorý koordinuje Slovensko, a iniciatíva zameraná na riešenie problémov mestskej chudoby, ktorá sa sústreďuje na regeneráciu zanedbaných štvrtí, a súčasne na sociálno-ekonomickú integráciu obyvateľov, na ktorú spoločne dohliadajú Belgicko a Francúzsko.

Každý z týchto projektov zahŕňa spoluprácu odborníkov z členských štátov, Európskej komisie, miest, mimovládnych organizácií a ďalších zúčastnených strán, pričom všetci sú rovnocennými partnermi so slobodou rozhodovať o svojej individuálnej miere účasti.

Nový spôsob práce

Komisárka Crețuová vysvetľuje: „Je to skutočný viacúrovňový systém riadenia: Mestská agenda pre EÚ nie je vedená EÚ

FINANCOVANIE MIEST V RÁMCI EURÓPSKÝCH ŠTRUKTURÁLNYCH A INVESTIČNÝCH FONDŮV (EŠIF)

V období financovania 2014 – 2020 sú investície EŠIF priamo zacielené na mestské oblasti v záujme vytvárania lepších príležitostí pre udržateľnú mestskú mobilitu, na fyzickú, hospodársku a sociálnu obnovu zanedbaných komunít a na podporu väčšej výskumnej a inovačnej kapacity:

ESF:

1,5 miliardy EUR určených na udržateľný rozvoj miest

URBACT:

96 miliónov EUR na integrovaný rozvoj miest

Inovačné činnosti v mestách:

370 miliónov EUR

Interreg Europe:

425 miliónov EUR s významnou sumou pre mestá

ESPON:

49 miliónov EUR, z ktorých časť je určená na urbanistické štúdie

^ Amsterdam, Holandsko

(komunitný prístup), nie je vedená niektorým členským štátom (medzivládny prístup), nie je vedená mestami a nie je vedená zainteresovanými stranami. Je to nový spôsob práce.“

V skutočnosti je mestská agenda metódou, ktorá umožňuje riešiť mestské záležitosti priamejšie, ktorá umožňuje rôznym organizáciám a zainteresovaným stranám užšie spolupracovať s mestami a na oplátku žiadať od miest viac pri riešení rozličných problémov. V konečnom dôsledku bude mať tento prístup významný vplyv na rozvoj miest a zabezpečí hmatateľné výsledky pre občanov.

Ústredným prvkom tejto agendy sú prirodzene mestské úrady. Zvyčajne sú to zastupiteľské orgány, ktoré sú k občanom najbližšie, je to prvý bod kontaktu s verejnou správou pre ľudí pri vybavovaní mnohých vecí a sú to verejné subjekty, s ktorými občania prichádzajú najčastejšie pravidelne do styku.

Hoci EÚ nemá výslovnú kompetenciu vo vzťahu k mestskej politike, mnohé politiky EÚ sa realizujú v mestách a realizujú ich mestá. Napríklad Investičný plán Európskej komisie pre Európu, ktorého cieľom je mobilizovať investície vo výške najmenej 315 miliárd EUR počas troch rokov na podporu reálnej ekonomiky, má výrazný mestský rozmer. Sedem z jeho 10 priorít úzko súvisí s mestskými oblasťami a zahŕňajú napríklad zlepšenie mobility občanov a rozvoj energetickej infraštruktúry, podporu malých a stredných podnikov, podporu tvorby pracovných miest a posilnenie hospodárskeho rastu.

Rozhodujúce je, že existuje značný dopyt po väčšom zapojení EÚ do podpory rozvoja miest. Verejná konzultácia, ktorá sa uskutočnila v roku 2014, ukázala, že mnohé mestá a zainteresované

“ Rozhodnutie vytvoriť mestskú agendu ukazuje, že mestské záležitosti majú v našom programe vysokú prioritu ”

Corina Crețuová,
komisárka EÚ pre regionálnu politiku

strany požadujú, aby Európska komisia bola aktívnejšia na miestnej úrovni, aby tak prispela k tomu, že jej politiky budú účinnejšie, efektívnejšie a vykonávané s nižšími nákladmi. Na druhej strane by tento prístup mal odrážať zásadu subsidiarity a zásadu proporcionality uplatňované Komisiou, podľa ktorých EÚ musí sústrediť svoju činnosť na oblasti, kde to môže priniesť skutočný úžitok.

Hlavní hráči

Komisia bude mať ústrednú úlohu vo vývoji mestskej agendy pre EÚ tak, že bude poskytovať odborné znalosti, vykonávať opatrenia a uľahčovať postup. Ďalšie subjekty zapojené ako rovnocenní partneri sú Európsky parlament, Výbor regiónov, Európsky hospodársky a sociálny výbor, členské štáty, mestá, mnohí odborníci, mimovládne organizácie a podniky a všetky vyjadrili mestskej agende silnú podporu.

Amsterdamským paktom sa tiež uznáva, že Európska investičná banka zohráva dôležitú úlohu pri financovaní investícií v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje mestská agenda. Poskytuje rôzne typy financovania v mestách prostredníctvom úverov, finančných nástrojov, kombinácií grantov a úverov na mestské investície a poskytovaním poradenstva pre členské štáty a mestá. EIB sa môže zúčastňovať partnerstiev v rámci mestskej agendy a bude pozorovateľom na zasadnutiach o výsledkoch.

^ Na konferencii venovanej mestskej agende prijali ministri krajín EÚ zodpovední za mestskú politiku Amsterdamský pakt

Potreba tohto viacúrovňového prístupu založeného na spolupráci je ilustrovaná spôsobom, akým sú vykonávané mnohé verejné politiky. Napríklad v prípade sociálneho bývania stanovuje EÚ niektoré pravidlá, ako je nariadenie o energetickej hospodárnosti budov, ale členské štáty rozhodujú o počte sociálnych bytových jednotiek, iné inštitúcie môžu poskytovať finančné prostriedky a mestá v konečnom dôsledku stavajú bytové domy a vytvárajú spojenie s obyvateľmi. Je preto nevyhnutné, aby všetky zainteresované strany od úrovne EÚ až po miestnu úroveň a samotných občanov boli zapojené do tohto procesu.

V rámci spolupráce, ktorá je ústredným prístupom mestskej agendy, budú mať všetky zúčastnené strany, ktoré majú čím prispieť, možnosť tak urobiť, takže nikto nebude vylúčený a postupy budú transparentné a prístupné pre všetkých.

Väčší účinok za nižšiu cenu

Tento prístup je úzko spätý s rozhodnutím Komisie podporiť lepšiu právnu úpravu, čo je stratégia zameraná na to, aby politiky a právne predpisy EÚ boli navrhnuté tak, aby sa ich ciele dosahovali pri minimálnych nákladoch.

Programom lepšej právnej úpravy sa zabezpečuje, aby politiky boli pripravené, vykonávané a kontrolované otvoreným a transparentným spôsobom, aby sa zakladali na najlepších dostupných dôkazoch a odvíjali sa od príspevkov zainteresovaných strán. Okrem toho Komisia hodnotí očakávané a skutočné vplyvy politik, legislatívy a ďalších dôležitých opatrení v každej fáze cyklu politiky – od plánovania cez vykonávanie až po preskúmanie a následnú revíziu.

V rámci mestskej agendy to znamená, že akčné plány vytvorené partnerstvami sa zamerajú na efektívnejšie a jednotnejšie vykonávanie existujúcich politik EÚ v mestách v rôznych oblastiach, ako sú životné prostredie, doprava a zamestnanosť. Komisia sa zameria aj na uľahčenie prístupu k finančným prostriedkom EÚ, na podporu kombinácií fondov EÚ a na zlepšenie vedomostnej základne týkajúcej sa mestských záležitostí a výmeny osvedčených postupov.

V duchu tohto prístupu bude poskytovať jednotné kontaktné miesto v podobe internetovej platformy na webovej lokalite Europa pre mestá a zainteresované strany, na ktorom sa dostanú k úplným, spoľahlivým a relevantným informáciám o mestských iniciatívach EÚ.

“ Je to skutočný viacúrovňový systém riadenia. Je to nový spôsob práce ”

Corina Crețuová,
komisárka EÚ pre regionálnu politiku

Komisárka Crețuová uvádza: „Mestá doteraz neboli dostatočne zapojené do tvorby našich politik a neboli dostatočne mobilizované na ich vykonávanie, napríklad na využívanie finančných prostriedkov EÚ. Vďaka mestskej agende pre EÚ sa to zmení. Môžeme zabezpečiť, aby boli naše politiky účinnejšie, efektívnejšie a vykonávané s nižšími nákladmi.“

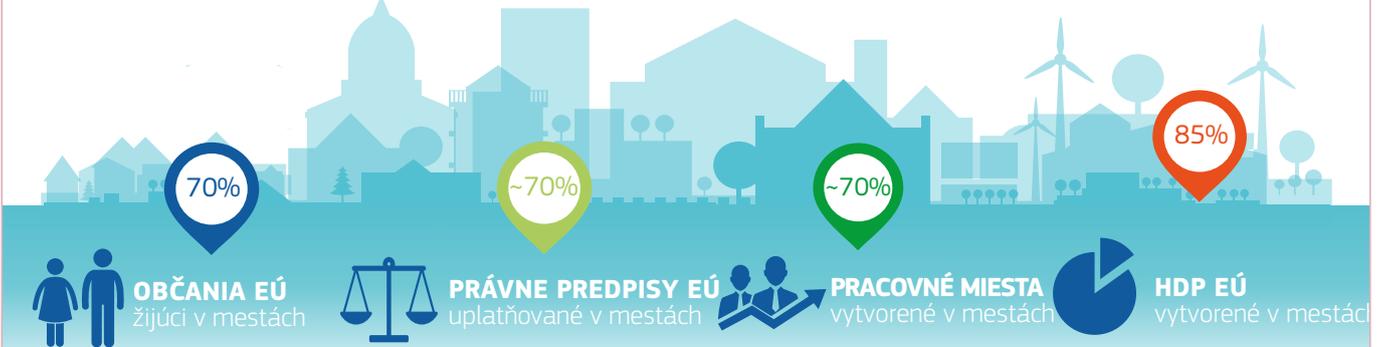
ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://urbanagendaforthe.eu/>

<http://urbanagendaforthe.eu/pactofamsterdam/>
EU Urban Agenda: <http://europa.eu/!nc84Rf>

MESTSKÁ AGENDA PRE EÚ

SPOLUPRÁCA ZA
LEPŠIE MESTÁ

CIELE

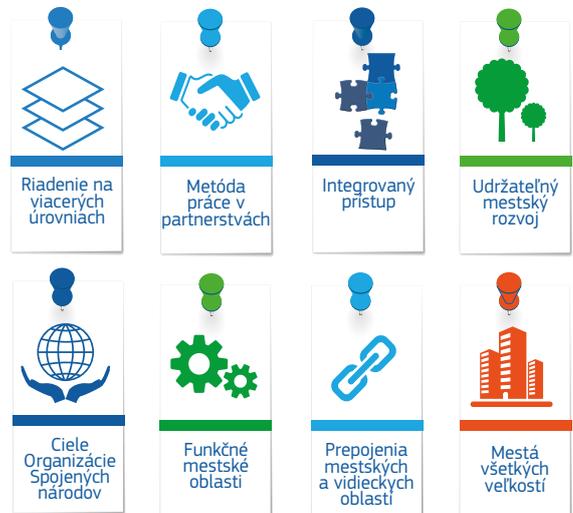
“Komisia bude zohrávať aktívnu úlohu a aj naďalej uľahčovať vykonávanie mestskej agendy”

Corina Crețu
Komisárka EÚ pre regionálnu politiku

KLÚČOVÉ ZÁSADY

12 PRIORITNÝCH TÉM

PARTNERSTVÁ, KTORÉ SA UŽ ZAČALI

ČASOVÁ

Ocenenia RegioStars 2016: Vo finále je 23 projektov

Tohtoročné ocenenia RegioStars zamerali opäť pozornosť na najlepšie európske regionálne projekty. Odborná porota vybrala zo 104 prijatých žiadostí 23 finalistov pochádzajúcich zo 14 členských štátov. Ceny budú víťazom odovzdané 11. októbra počas Európskeho týždňa regiónov a miest 2016.

TENTO ROK MOHLI RIADIACE ORGÁNY
PREDKLADAŤ PROJEKTY V PIATICH
HODNOTENÝCH KATEGÓRIÁCH:

INTELIGENTNÝ RAST: Nové príležitosti v rámci globálnej ekonomiky

UDRŽATEĽNÝ RAST: Obehové hospodárstvo

INKLUZÍVNY RAST: Integrované bývanie – výstavba integrovaných a nesegregovaných komunít

CITYSTAR: Inovačné riešenia pre udržateľný rozvoj miest

ÚČINNÉ RIADENIE FINANČNÝCH

PROSTRIEDKOV: Zmena k lepšiemu cestou zmeny riadenia.

FINALISTI

INTELIGENTNÝ RAST

1. BRIDGE: Región Västra Götaland vo Švédsku (Európsky fond regionálneho rozvoja – EFRR)

Program BRIDGE bol vyvinutý s cieľom pomôcť švédskemu priemyslu zdravotníckej techniky rozšíriť trh na medzinárodnej úrovni. Dvadsaťsedem zúčastnených iniciatív a startupov pôsobiach v oblasti zdravotníckej techniky malo možnosť lepšieho porozumieť trhu a využiť plán na objavovanie nových trhov.

<http://www.sahlgrenskasciencepark.se/>

2. Kodanský klaster Cleantech: Región hlavného mesta Dánska (EFRR)

Projekt Cleantech sa sústredil na zabezpečenie inteligentného rastu, inovácie a spoluprácu medzi dánskymi podnikmi zameranými na čisté technológie a znalostnými inštitúciami. Klaster vytvoril 1096 pracovných miest, podporil 126 startupov a po spojení s dánskym klastrom pre nízku spotrebu energie sa teraz môže pochváliť viac ako 170 členmi.

<http://cleancluster.dk/>

3. Crossroads: Interreg Belgicko a Holandsko (EFRR)

Projekt Crossroads podporil udržateľnú spoluprácu medzi podnikmi a výskumnými ústavmi naprieč belgicko-holandskou hranicou. Stopäťdesiat zúčastnených firiem zorganizovalo 25 cezhraničných inovačných projektov, 13 štúdií uskutočniteľnosti a 40 experimentov, čo viedlo k uvedeniu niekoľkých nových produktov a postupov na trh.

<http://www.crossroadsproject.eu/>

4. InfectoGnostics Research Campus Jena: Durínsko, Nemecko (EFRR)

Schopnosť rýchlo diagnostikovať a identifikovať infekcie môže zachrániť život. Technológovia a vedci vyvinuli vďaka dlhodober medziodvedvovej spolupráci inovačné, účinnejšie a obchodovateľné diagnostické testy uskutočniteľné v mieste poskytovania lekárskej starostlivosti s použitím fotoniky. <http://www.infectognostics.de/>

5. Mapovanie Basilicaty: Basilicata, Taliansko (EFRR)

Cieľom projektu je obnova hospodárstva v regióne posilnením prítomnosti miestnych MSP na medzinárodných trhoch. To sa dosiahlo zavedením inovačných výrobných postupov a modernizáciou obrazu niektorých priemyselných odvetví. Konalo sa viac ako 20 podujatí, vznikli tri regionálne značky a na zahraničné trhy bolo uvedených viac než 200 produktov. <http://www.sviluppobasilicata.it/>

UDRŽATEĽNÝ RAST

1. Brussels Greenbizz: Región hlavného mesta Brusel, Belgicko (EFRR)

Tento „ekologický podnikateľský inkubátor“ podporuje podnikateľské projekty a startupy tak, že poskytuje plne vybavené kancelárske priestory, dielne a administratívne služby. Prvé výsledky sú sľubné a očakáva sa, že počas troch až štyroch rokov sa obsadenosť zvýši na 90%, čím vznikne odhadom 200 pracovných miest. <http://www.greenbizz.brussels/en/>

2. Centro Bio: Biopriemysel, biorafinérie a bioprodukty: Centro, Portugalsko (EFRR)

Toto inovačné stredisko pomáha vidieckym regiónom stať sa menej závislými od energie a surovín vďaka spolupráci na inovačných produktoch a technológiách založených na obehovom hospodárstve. Tento projekt už pomohol pri založení 24 podprojektov zameraných na výskum a vývoj a dohliadal na vytvorenie štyroch spin-off firiem, šesť startupov a na následné investície vo výške 125 miliónov EUR. <http://www.blc3.pt/>

3. Obehový oceán (Interreg, Spojené kráľovstvo/Írsko/Grónsko/Nórsko (EFRR)

Tento projekt hľadá riešenia na opätovné využitie námornického odpadu, ako sú vyradené rybárske siete a laná. Projekt v rámci svojich činností podporuje ekologické inovácie, stimuluje efektívne a ekologicky uvedomelé podnikanie pri súčasnom znižovaní množstva námornického odpadu. Medzi možné nové využitie odpadového materiálu patrí vystužený betón, tehlové obklady a izolácia striech. <http://www.circularocean.eu/>

4. Výstavba areálu odpadového hospodárstva pre účelové združenie obcí: Lubelské vojvodstvo, Poľsko (EFRR)

Projekt poskytol financie na nový podnik odpadového hospodárstva s technológiou, ktorá umožňuje zber celého toku komunálneho odpadu, ako aj oddelené spracovanie obalového, organického, balastného, nebezpečného a minerálneho odpadu. Tieto zlepšenia budú prínosom pre životné prostredie a zdravie obyvateľstva. <http://www.proekob.pl/>

^ Komisařka Creţuov na slávnostnom odovzdvan cien RegioStars 2015

5. Inovačné technológie v oblasti spracovania odpadov z výroby vína: Mesto Záhreb a Istrijská župa, Chorvátsko (EFRR)

Spolupráca vedcov, výskumníkov a MSP v oblasti výroby vína priniesla nové a ekologicky prijateľné technológie na využitie potenciálu organického odpadu z výroby vína, čo výrazne znižuje negatívny vplyv tohto odvetvia na životné prostredie.

http://www.pbf.unizg.hr/en/departments/department_of_food_engineering/laboratory_for_technology_of_fruits_and_vegetables_preservation_and_processing/

INKLUZÍVNY RAST

1. Akadémia sociálneho hospodárstva: Malopolské vojvodstvo, Poľsko (Európsky sociálny fond – ESF)

Projekt spojil ľudí v ťažkých situáciách, ako sú nezamestnaní, zdravotne postihnutí, utečenci, duševne chorí a drogov závislí, s organizáciami, ktoré im pomohli znova sa začleniť do spoločnosti. Prinieslo to úžitok viac ako 1700 jednotlivcom, ale aj 245 subjektom sociálneho hospodárstva a 203 subjektom zameraným na poskytovanie služieb.

<http://www.rops.krakow.pl/>

2. Rôznorodosť pre deti: Interreg, Tirolsko/Alto Adige/Trentino, Rakúsko a Taliansko (EFRR)

Rekreačné aktivity, do ktorých sa zapojilo okolo 1800 detí a 100 pedagógov v Rakúsku a Taliansku, boli navrhnuté tak, aby stimulovali kultúrne povedomie. Tento projekt okrem významných zlepšení pri vyučovaní pomohol učiteľom zlepšiť sa v podpore dialógu a nediskriminácie.

<http://www.diversity4kids.eu/de/>

3. Euregio Barrierefrei: Interreg, Rakúsko a Nemecko (EFRR)

Cieľom bolo zvýšiť povedomie o potrebách prístupnosti pre ľudí s mentálnym postihnutím prostredníctvom iniciatív v oblasti prístupného cestovného ruchu. Bola vytvorená on-line platforma s cieľom podporovať vhodné dovolenkové ubytovanie – bolo preskúmaných a registrovaných 90 turistických zariadení a väčšina turistických zväzov EÚ je teraz prepojených s portálom Barrierefrei.

<http://clw-traunreut.de/>

4. Vives Emplea – budovanie tímov pre sociálne a pracovné začlenenie: národný projekt, Španielsko (ESF)

Tento program pomáha nezamestnaným zlepšiť si sociálne a pracovné zručnosti prostredníctvom skupinových stretnutí, mentoringu a nadväzovania kontaktov. Od apríla 2014 vzniklo

44 projektov, ktoré prilákali 1325 účastníkov, z ktorých 54% našlo pracovné umiestnenie a 29% začalo štúdium. .

<https://www.accioncontraelhambre.org/es>

CITYSTAR

1. Abattoir: Foodmet s mestskou farmou (a výrobou): Región hlavného mesta Brusel, Belgicko (EFRR)

Areál významného bitúnka v Bruseli bol premenený na moderné potravinárske trhovisko s približne 50 stánkami, ktoré poskytuje asi 150 pracovných miest. Projekt je zameraný na rozvoj nových hospodárskych činností spojených s potravinovým reťazcom vrátane strešnej zeleninovej záhrady a skleníkov.

<http://www.abattoir.be/en/eu-regiostars-awards>

2. Aleja zmien: Severné Porýnie-Vestfálsko, Nemecko (EFRR)

Nová ekologická cyklistická cesta rozšírila nízkouhlíkovú dopravu v tejto tradične priemyselnej oblasti. Niekoľko projektov zameraných na sociálne začlenenie a hospodársky rozvoj vytvorených pozdĺž cyklotrasy prispelo k vytvoreniu 2000 pracovných miest v tejto aktuálne pulzujúcej metropolitnej oblasti.

<https://www.herten.de/kultur-und-freizeit/naherholung-erholung-im-gruenen/radfahren-in-herten/zichenbahntrasse-allee-des-wandels.html>

3. Inteligentný dopravný systém: Vroclav, Poľsko (EFRR)

Čas cestovania vo Vroclavi sa znížil a doprava sa stala oveľa plynulejšou vďaka inováčnému mestskému dopravnému systému. Systém používa na sledovanie dopravnej situácie a na prípadné zasiahnutie kamery, snímače a komplexný komunikačný softvér na zber a prenos informácií do operačného centra, ktoré v súčasnosti zamestnáva viac ako 70 ľudí.

<http://its.wroc.pl/>

4. Revitalizácia Dolného Mesta v Gdansku: Pomoranské vojvodstvo, Poľsko (EFRR)

Investície do infraštruktúry a sociálnej štruktúry spolu so spoločenskými a kultúrnymi aktivitami sú zamerané naboť proti sociálnemu vylúčeniu, najmä u znevýhodnených rodín. Bol zrekonštruovaný veľký priestor, revitalizovaných 33 zariadení a asi 9500 ľudí sa zapojilo do 210 programov začleňovania. Okrem toho bolo vytvorených päť nových pracovných miest v mestskom detskom dennom centre.

<http://bit.ly/2be10Mm>

RegioStars Awards

^ Komisarčka Crețuová a predseda poroty a poslanec EP Lambert Van Nistelrooij na tlačovej konferencii o oceneniach RegioStars 2015

5. Mestské distribučné centrum mesta Charleroi: Valónsko, Belgicko (EFRR)

Výstavba distribučného centra mimo mesta znížila dopravné zápchy v úzkych vnútorných mestských uliciach a viedla k zlepšeniu mobility a kvality ovzdušia. Predpokladá sa, že do roku 2020 projekt prispeje k zníženiu škodlivých emisií CO2 o 38% a vytvorí 20 pracovných miest.

<http://www.charleroi.be/le-centre-distribution-urbaine-attend-ses-premiers-colis>

ÚČINNÉ RIADENIE

1. Európsky sociálny zvuk: Umbria, Taliansko (ESF)

Súťaž pre nové hudobné skupiny bola použit na dynamické a efektívne informovanie mladých ľudí o možnostiach využitia finančných prostriedkov Eú. Regionálna správa oslovila pomocou fotografií, videoklipov so skúsenosťami, rozprvan príbehov a kvzu veľk cieľov skupinu mladých ľudí, pre ktorých bola táto inicitva zdrojom zábavy aj poučenia.

<http://www.regione.umbria.it/home>

2. Vývoj jednotkových nákladov na výskum a vývoj v Severnom Írsku: Severn Írsko, Spojen kráľovstvo (Technik pomoc – TA)

Záťaž firiem zameraných na výskum a vývoj spojen s auditom bola vážnou prekážkou ich zapojenia sa do činnosť financovaných z EFRR. Nov jednotkov náklady umožia značné úspory prostriedkov vynaložených na technik pomoc pri vykonvan auditu. <http://www.jobsandgrowthni.gov.uk/>

3. Otvoren inovačná platforma v kontexte RIS3: Lombardia, Taliansko (EFRR)

Platforma je nástrojom spolupce na podporu otvorených inovačných ekosystémov umožucch dialóg medzi súkromným a verejným hospodárskym sektorom a výskumnými ústavmi. Do marca 2016 bolo zaregistrovaných 3200 použi-vateľov, navrhnutých 222 projektových zámerov a zaznamenaných 435 vyjadren záujmu o tieto projekty.

<http://www.openinnovation.regione.lombardia.it/it/home-page>

4. Inicitva transparentnosti Jonvabalai (Fireflies): Nrodn projekt, Litva (ESF a TA)

S cieľom zlepšiť verejn vnímanie transparentnosti pri využívan finančných prostriedkov Eú bola zriaden webov lokalita, ktor umožuje, aby projekty financované z európskych štrukturlnch fondov poskytovali verejnsti informácie o svojom finančnom hospodárení. Od septembra 2014 viac ako 630 projektových manažérov poskytlo detaily o projektoch, ktor si pozrelo 35 500 různých nvštevnikov, čo výrazne zvyšuje vnímanie transparentnosti medzi občanmi Eú.

<http://www.esinvesticijos.lt/>

DALŠIE INFORMÁCIE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/

^ Minister hospodárstva Meklenburska-Predpomoranska Harry Glawe (vľavo) a Raphaël Goulet z GR pre regionálnu a mestskú politiku Európskej komisie (druhý zľava) na návšteve EEW Special Pipe Constructions Ltd v Rostocku

Pozitívny hospodársky rozvoj vďaka podpore EÚ

Meklenbursko-Predpomoransko zaznamenalo vďaka Európskej únii pozitívny hospodársky vývoj.

O bchodná infraštruktúra Meklenburska-Predpomoranska sa zlepšuje vďaka finančným prostriedkom EÚ, čo prispieva k lepšej prezentácii tejto spolkovej krajiny ako miesta na podnikanie a destinácie cestovného ruchu. Podobne sú podporované aj spoločnosti, ktoré investujú do vytvárania a zabezpečovania pracovných miest, integrovaného udržateľného rozvoja miest, projektov ekonomiky zdravotníctva a do výskumu, vývoja a inovácií. Miestni obyvatelia i návštevníci našej spolkovej krajiny to môžu aktívne zažiť. Dobre navrhnuté cyklotrasy, krásne prístavy, atraktívne zoológické záhrady a zariadenia cestovného ruchu sa tešia stále väčšej obľube. V roku 2015 bol zaznamenaný rekordný počet návštevníkov s 29,5 milióna prenocovaní.

Vo všeobecnosti sa ekonomické podmienky výrazne zlepšili. Pribudli nové podnikateľské parky, firmy sa sem sťahujú a ďalšie sa rozširujú a je tu veľmi dobre rozvinutá infraštruktúra – bez podpory EÚ by sa takéto projekty sotva

stali realitou. V Meklenbursku-Predpomoransku sa európske finančné prostriedky využívajú na širokú škálu projektov.

V období financovania EÚ 2014 – 2020 táto oblasť dostane približne 968 miliónov EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR). Ministerstvo hospodárstva sa sústreďuje na financovanie výskumu, vývoja a inovácií. Odteraz do roku 2020 preinvestujeme do tejto oblasti 168 miliónov EUR z EFRR.

Dôraz je kladený predovšetkým na podporu spolupráce hospodárstva a vedy – tzv. výskum založený na spolupráci. Potrebujeme viac predajných produktov, ktoré môžu byť výsledkom výskumu, vývoja a výroby v Meklenbursku-Predpomoransku, aby sme zvýšili tvorbu udržateľnej hodnoty. Na primárnom trhu práce sa vytvára viac pracovných miest založených na vedomostiach. Dobré príležitosti na ďalšie zvýšenie tvorby hodnoty vidím najmä v súčinnosti medzi inováciami a podporou investícií.

Všetci sme živou súčasťou Európy. Spoločenstvo štátov prispieva rozhodujúcim spôsobom k zvýšeniu kvality práce a života aj v našej vlastnej krajine. Dvadsaťpäť rokov hospo-

dárskeho rozvoja v Meklenbursku-Predpomoransku je úzko spojených s príspevkami z európskych štrukturálnych fondov. V súčasnom období financovania EÚ sme vytvorili podmienky na ďalší udržateľný rast v našej spolokovej krajine. Dôraz je kladený na podporu procesu hospodárskeho dobiehania. Chceme rozšíriť hospodársku základňu našej spolokovej krajiny a zlepšiť všeobecné podmienky pre vyššiu zamestnanosť.

Veľa sa už u nás urobilo. Zoznámte sa s nami – na dovolenke, alebo ako potenciálny investor. V plnej miere využite možnosti, ktoré sa ponúkajú s podporou EÚ. V Meklenbursku-Predpomoransku vás srdečne privítame.

HARRY GLAWE

*Minister hospodárstva, stavebníctva
a cestovného ruchu spolokovej krajiny
Meklenbursko-Predpomoransko*

Iné pozoruhodné projekty financované z EFRR a ESF v období 2007 – 2013 zahŕňajú:

- **ThermSelect**, Rostock: Tento MSP prináša vykurovací a energetický program, ktorý predstavuje vysoko výkonný a efektívny regeneračný zdroj energie pre podnikové budovy, kancelárie a domácnosti. Jadrom tohto udržateľného inteligentného systému šetrného k životnému prostrediu je hybridné tepelné čerpadlo, v ktorom sa kombinuje aeroterálna a geoterálna energia doplnená solárno-termálnym systémom.
- **Schwerin**, Rostock: Spoločnosť, **Human Med AG** v spolupráci s **Rostockou univerzitou** vyvinula malý, ľahko ovládateľný mobilný lekárske prístroj na extrakciu tukového tkaniva na účely dermatológie a regeneratívnej medicíny. Zariadenie sa bude používať na ošetrovanie chronických rán a pri rekonštrukčnej chirurgii.
- **Energy Village**, Bollewick: Miestna vykurovací sieť zabezpečuje decentralizovanú vlastnú výrobu tepla a elektrickej energie na komunitné použitie. Dve kogeneračné jednotky na biomasu využívajú regionálne poskytovanú surovinu na výrobu energie, ktorá sa distribuje cez miestnu vykurovaciu sieť.
- **Plus Energy School**, Rostock: Financuje sa rozsiahla renovácia rozvodov energie a budov v tomto komplexe európskej školy a vyššieho vzdelávania pre nadaných žiakov. Inovatívne energetické technické riešenia založené na fotovoltaickej elektrárni a malých veterných turbínach budú uspokojovať energetické nároky budovy.

- **Rieka Warnow**, Rostock: Nábregie rieky sa rekonštruuje s cieľom zvládnuť premávku medzi centrom mesta a jeho juhovýchodnou časťou, zatiaľ čo zlepšenie v oblasti Alter Warnowarm bude zahŕňať spevnenie pobrežia a vytvorenie zeleného pásu. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.mecklenburg-vorpommern.de/startseite/>

TÝČI SA NAD KONKURENCIOU

Spoločnosť EEW Special Pipe Constructions GmbH, svetová jednotka na trhu stožiarov pre veterné turbíny, je intenzívne zapojená do projektov založených na spolupráci s nemeckou spoločnosťou Fraunhofer Application Center for Large Structures in Production Engineering pri vývoji ľahších konštrukcií v rámci výstavby veľkých veterných turbín (schopných produkovať až 10 MW) na použitie na mori. Minister hospodárstva Harry Glawe nedávno uviedol ďalšiu dotáciu v rámci kampane „Európa v mojom regióne“ na nový spoločný projekt EEW SPC a Fraunhofer Center s cieľom vyvinúť inovačný postup kombinovania hrubostenných plechov.

<http://www.eewspc.com/>

ZDRAVÝ VÝHL'AD PRE STREDISKO EXCELENTNOSTI

Cortronik vyvíja a vyrába stenty – zdravotnícke pomôcky na podporu ciev kardiovaskulárneho systému. Spoločnosť zamestnáva viac ako 200 ľudí a každý rok vyrobí pol milióna stentov. Ťaží predovšetkým zo spolupráce v oblasti výskumu s Inštitútom pre implantačné technológie a biomateriály, Kompetenčným centrom pre zdravotnícku techniku v Meklenbursku-Predpomoransku a s univerzitami v Rostocku a Greifswalde. Spolu so svojimi partnermi je úspešným príkladom udržateľného hodnotového reťazca, pričom výskum, vývoj i výroba sa vykonávajú vo štvrti Warnemünde.

<http://www.cortronik.com/de/>

Rastúce obehové hospodárstvo

BUDOVANIE SILNEJŠEJ, ZELENŠEJ A UDRŽATEĽNEJŠEJ BUDÚCNOSTI

Cieľom obehového hospodárstva je „uzavrieť kruh“ v životnom cykle výrobkov udržiavaním čo najväčšieho množstva zdrojov v hospodárstve, čím sa znižuje množstvo odpadu a podporuje sa udržateľnosť. Zatiaľ čo Európska komisia predkladá balík opatrení na rozvoj obehového hospodárstva, *Panorama* odhaľuje, ako môžu finančné prostriedky politiky súdržnosti podporiť jeho ciele.

Na to, aby obehové hospodárstvo fungovalo, musí hodnota výrobkov, materiálov a zdrojov zostať čo najdlhšie použiteľná. Cieľom je transformovať hospodárstvo tak, aby mohlo byť konkurencieschopné a zároveň finančne efektívne.

Obehové hospodárstvo je pre podniky prínosné. Akýkoľvek krok smerom k obehovému hospodárstvu by sa mohol byť veľmi osočný, pretože by sa ním zabezpečila ochrana pred nedostatkom zdrojov a nestálymi cenami znižujúcich sa zásob komodít. Okrem toho si obehové hospodárstvo vyžaduje inovačný prístup k výrobe a spotrebe, čo ponúka šikovným podnikateľom významné príležitosti.

Európska komisia prijala v decembri 2015 balík obehovom hospodárstve s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť,

vytvárať pracovné miesta a udržateľný rast. Tento balík obsahuje opatrenia na pomoc podnikom, verejným orgánom a spotrebiteľom pri prechode na obehové hospodárstvo.

UKRYTÝ POKLAD

Projekt Uzavretie kruhu (CtC) je zameraný na ťažbu druhotných surovín a vytváranie zelenej energie na 130-hektárovnej skládke odpadu vo východnom Belgicku. Táto skládka v meste Houthalen-Helchteren obsahuje 16 miliónov ton komunálneho a priemyselného odpadu, z ktorého sa berie troska, oceľ, meď a ďalšie kovy na opätovné použitie. Okrem toho sa horľavý materiál premieňa na energiu využitím plazmovej technológie s vysokou teplotou. Táto inovácia má predpoklad poskytovať dostatok energie až pre 200 000 rodín na 20 rokov. Keď bude všetok odpad vyčistený a znovu použitý, areál sa zmení na udržateľnú prírodnú rezerváciu.

Projekt CtC pripravil cestu pre projekt New-Mine Horizon 2020, ktorým sa zakladá vzdelávacia sieť EÚ hľadajúca spôsoby získavania zdrojov zo skládok odpadu.

Viac za menej

Cieľom je získať maximálnu hodnotu a úžitok zo surovín, výrobkov a odpadov. Na druhej strane to vedie k úsporám v spotrebe energie a zníženiu emisií skleníkových plynov, čo sú priority EÚ. Obehové hospodárstvo teda podporuje predchádzanie vzniku odpadu a zdôrazňuje potrebu väčšej recyklácie a opätovného využitia pri súčasnom znížení potreby skládkovania a spaľovania odpadu.

Politika súdržnosti EÚ môže zohrať kľúčovú úlohu v tom, aby sa obehové hospodárstvo stalo skutočnosťou. Na obdobie rokov 2014 – 2020 bolo značné množstvo finančných prostriedkov vyčlenených na podporu odpadového hospodárstva, inovácií, efektívneho využívania zdrojov, konkurencieschopnosti MSP a investícií do nízkouhlíkových technológií – to všetko má dôležitú úlohu pri budovaní obehového hospodárstva.

↗ Regionálne centrum odpadového hospodárstva Ljubľany zlepšuje recykláciu a prispieva k udržateľnému zberu odpadu

Dovedna môže byť približne 150 miliárd EUR z finančných prostriedkov politiky súdržnosti využitých na vytváranie udržateľnej a ekologickej hospodárskej budúcnosť. Tieto prostriedky sa doplnia inými finančnými tokmi EÚ z programov, ako sú Horizont 2020, LIFE a COSME. Okrem toho budú tieto veľké investície čerpať financie a odborné znalosti aj zo súkromného sektora.

Lepšie odpadové hospodárstvo

Z týchto prostriedkov bolo asi 5,5 miliardy EUR vyčlenených na zlepšenie odpadového hospodárstva v celej Európe. Cieľom je rozvinúť také možnosti nakladania s odpadmi, ktoré sa sústreďujú na prevenciu vzniku odpadov, opätovné použitie a recykláciu. Peniaze boli vyčlenené aj na zlepšenie infraštruktúry nakladania s odpadmi v menej rozvinutých regiónoch Európskej únie. Tieto investície by mali spolu vytvoriť dodatočnú kapacitu na recykláciu odpadu v objeme 5,9 milióna ton ročne.

Čo najlepšie využitie existujúceho odpadu je ústredným bodom obehového hospodárstva. Politika súdržnosti rozdeľuje asi 2,3 miliardy EUR na investície do výrobných procesov šetrných k životnému prostrediu a na pomoc MSP pri účinnejšom využívaní zdrojov. Je tu aj priestor na podporu rozvoja výrobkov, ktoré dlhšie vydržia a ktoré možno ľahko

SLOVINSKO PODPORUJE UDRŽATEĽNOSŤ

Ljubľana, hlavné mesto Slovinska, urobila obrovský pokrok v udržateľných postupoch pri nakladaní s odpadom – vyvinula pozoruhodné úsilie, ktoré prispelo k tomu, že jej Európska komisia nedávno udelila titul Európske zelené hlavné mesto 2016. Od vstupu do EÚ mesto znížilo množstvo odpadu, ktorý posiela na skládky, o 59% a investovalo do stratégií na prevenciu vzniku a na zhodnocovanie odpadov. V súčasnosti produkuje o 41% menej odpadu na jedného obyvateľa ako je európsky priemer. V tomto úspechu hrá kľúčovú úlohu regionálne centrum odpadového hospodárstva Ljubľany. Moderné zariadenie, ktoré slúži 37 obciam, triedi, spracúva a upravuje všetky druhy odpadu a vyrába bioplyn na elektrinu a kúrenie.

opraviť alebo recyklovať. Okrem toho sa objavujú na trhu nové produkty, ktoré sú vyrobené z recyklovateľných a zhodnotených materiálov. Podporu z politiky súdržnosti dostanú zrejme aj pokračujúce inovácie v rastúcej oblasti označovanej ako „upcyklácia“.

Financie sú vyčlenené aj na podporu zlepšení vo vodnom hospodárstve, a to vo výške 15 miliárd EUR v rámci politiky súdržnosti v rokoch 2014 až 2020. Investície sa môžu použiť na zlepšenie čistenia odpadových vôd a na pomoc komunitám, aby sa voda využívala ešte lepšie, napríklad tak, že sa budú vyčistenou odpadovou vodou zavlažovať parky a čistiť ulice. ➤

Podpora výskumu a inovácií

Regióny vo všetkých členských štátoch si prostredníctvom svojich inteligentných špecializovaných stratégií vybrali prioritné oblasti, ktoré im môžu pomôcť urobiť pokrok smerom k obehovému hospodárstvu. Výskumné a inovačné priority sa môžu líšiť v závislosti od silných stránok jednotlivých regiónov, ale môžu zahŕňať rozvoj biohospodárstva, kroky na zavedenie kompozitných materiálov alebo celkovú zmenu výrobných procesov tak, aby boli účinnejšie.

Európska komisia podporuje regióny napríklad prostredníctvom platformy pre inteligentnú špecializáciu, ktorá poskytuje odborné poradenstvo v oblasti navrhovania a realizácie výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu. Platforma uľahčuje aj medziregionálnu spoluprácu v otázkach súvisiacich s inováciami pre obehové hospodárstvo – a v špecifických oblastiach, ako je modernizácia priemyslu.

Dobre definovaná stratégia

Organizácie, ktoré majú záujem o zabezpečenie finančných prostriedkov z politiky súdržnosti, musia preukázať, že majú strategický prístup. To znamená, že investície do odpadu sa

musia držať plánov nakladania s odpadmi, a vnútroštátne a regionálne stratégie inteligentnej špecializácie by mali podporiť investície do inovácií.

Komisia môže poskytnúť technickú pomoc na podporu členských štátov, regiónov a miest pri príprave a zavádzaní týchto stratégií do praxe. K dispozícii je aj pomoc, ktorá umožní miestnym a regionálnym orgánom zabezpečiť, aby rozvoju obehového hospodárstva nebránili žiadne administratívne prekážky.

SPOLOČNÉ POVEDOMIE

V budúcnosti bude podpora politiky súdržnosti pre platformy a siete pomáhať pri budovaní udržateľnejšieho hospodárstva. Jedna taká platforma v Írsku pomohla MSP zlepšiť odpadové hospodárstvo a znížiť náklady na nákup. Program SMILE Resource Exchange ponúka bezplatnú službu pre podniky, ktorá ich povzbudzuje vymieňať si rôzne výrobky a ušetriť tak peniaze, znížiť skládkovanie odpadu a rozvíjať nové obchodné príležitosti. Ponúkať sa môže takmer akýkoľvek tovar – od prebytočných textílií, ktoré sa môžu použiť ako umelecké, remeselnícke alebo vzdelávacie materiály pre deti, až po nechcené svietidlá, ktoré by inak boli vyvezené na skládku.

SPRACOVANIE ODPADU VZNIKAJÚCEHO NA MORI

Projekt Obehový oceán, čo je ďalší finalista RegioStars, sa snaží nájsť alternatívne využitie pre vyradené rybárske siete a laná v regióne severných periférnych oblastí a Arktídy. S týmto cieľom projektový tím testuje nové produkty vyrobené zo sietí, ako je vystužený betón, tehlové obklady a izolácia striech. Vykonávajú sa aj skúšky s použitím rybárskych sietí na odstraňovanie znečisťujúcich látok z vody. Tieto praktické aplikácie pomôžu znížiť 12,7 miliónov ton plastového odpadu, ktorý sa každoročne dostáva do oceánov, a zároveň sa budú upcyklovať nadbytočné produkty.

Okrem toho môžu byť potrebné aj ďalšie kroky na vytvorenie správnych podmienok pre obehové hospodárstvo. Prioritou musí byť poskytovanie primeranej odbornej prípravy a zručností pre pracovníkov, pričom verejné investície do technológií, procesov a infraštruktúry musia byť doplnené financovaním zo súkromného sektora. Najmä MSP a sociálne podniky potrebujú podporu, ktorá im umožní uspieť v obehovom hospodárstve.

Je tu priestor aj na cezhraničnú spoluprácu s cieľom maximalizovať vplyv obehového hospodárstva. Významnú úlohu môžu napríklad zohrať projekty financované Európskou úniou, ktoré vytvárajú súčinnosť medzi regiónmi a priemyselnými odvetvami, zvyšujú povedomie a šíria osvedčené postupy.

Keďže obehové hospodárstvo je neoddeliteľnou súčasťou mestskej agendy pre EÚ, mestá budú spolupracovať s Komisiou a ďalšími partnermi aj v oblastiach, ako je odpadové hospodárstvo, efektívne využívanie zdrojov a spoluspotrebitelstvo.

ĎALŠIE INFORMÁCIE

Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo: eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52015DC0614
 Pohyb smerom k obehovému hospodárstvu: ec.europa.eu/priorities/jobs-growth-investment/circular-economy/index_en.htm

EFEKTÍVNE VYUŽÍVANIE ZDROJOV

Osem partnerov zo šiestich krajín sa spojilo, aby podporili efektívne využívanie zdrojov v strednej Európe. Projekt Presource pomáha MSP optimalizovať výrobné postupy, a znižovať tak množstvo odpadu. Projektový tím vyvinul nástroj „EDIT Value tool“, ktorý poskytuje spoločnostiam trojstupňovú metodiku, pomocou ktorej môžu analyzovať spotrebu materiálov a energie – ako aj životné cykly produktov – pred poskytnutím vhodných zlepšení. Projekt Presource poskytuje aj spolufinancovanie ekologických inovácií a vytvoril kompetenčnú platformu na zdieľanie svojich výsledkov v celej Európe.

ROZVOJ BIOHOSPODÁRSTVA

Stredisko, ktoré združuje viac ako 100 výskumných pracovníkov a vedcov, pomáha vidieckym regiónom s nízkou hustotou obyvateľstva stať sa menej závislými od energií a surovín. Stredisko známe ako BioCentre so sídlom na severe Portugalska vyvíja nové výrobky a technológie, ktoré dodajú obehovému hospodárstvu nový impulz. Je jedným z finalistov v súťaži o ocenenia RegioStars 2016 za mimoriadne regionálne projekty.

Stredisko už zaznamenalo obrovský úspech, keď vytvorilo viac ako 20 výskumných a vývojových projektov a šesť startupov. Odborníci v stredisku pracujú v celom rade odborov a prišli s množstvom prelomových aplikácií. Napríklad vyvíjajú biorafinačné jednotky na výrobu ropných náhrad. V jednom z projektov sa našiel spôsob, ako znovu použiť odpadovú vodu zo syrárne, zatiaľ čo v ďalšom sa skúma využitie popola z biomasy na zlepšení znehodnotenej pôdy.

VAŠIMI SLOVAMI

Časopis
PANORAMA
vítá vaše
príspevky!

Vašimi slovami je názov sekcie časopisu *Panorama*, v ktorom zúčastnené strany na miestnej, regionálnej, národnej a európskej úrovni môžu vyjadriť svoj názor na reformovanú politiku súdržnosti a načrtnúť svoje plány na obdobie rokov 2014–2020.

Panorama víta vaše príspevky vo vašom jazyku, ktoré môžeme predstaviť v budúcich vydaniach. Ak chcete získať informácie o termínoch a pokynoch na odosielanie príspevkov, kontaktujte sa s nami. **regio-panorama@ec.europa.eu**

ŠTRUKTURÁLNE FONDY EÚ PRINÁŠAJÚ VÝSLEDKY – AK INOVAČNÝ SYSTÉM FUNGUJE!

^ Oulu, Fínsko

Fínsko vstúpilo do Európskej únie v roku 1995 a následne získalo nárok na využívanie štrukturálnych fondov. Tieto prostriedky sme efektívne využili prostredníctvom nášho inovačného systému, ktorého jadrom je Univerzita v Oulu.

Ouluský región je druhým najsevernejším regiónom vo Fínsku. Až do 40. rokov 20. storočia bolo hlavným zdrojom príjmov poľnohospodárstvo a lesníctvo a súvisiace odvetvia. Po druhej svetovej vojne sa začalo výrazné obdobie industrializácie. Stavali sa nové vodné elektrárne, do regiónu prišiel metalurgický priemysel a boli vyvinuté efektívne spôsoby využívania lesov. Najvýznamnejšie rozhodnutie bolo prijaté v roku 1958, keď bola založená Univerzita v Oulu. Tá zohrala rozhodujúcu úlohu pri diverzifikácii hospodárskej štruktúry, zlepšovaní úrovne schopností a vo funkcii inkubátora inovácií.

Systémy bezdrôtového prenosu dát sú kľúčovým odborom odvetvia IKT v Oulu. Tento inovačný systém je a zostane špičkou na súčasnej scéne IKT. Štrukturálne fondy podporili pred-

poklady v tejto oblasti, ktoré iniciovala Univerzita v Oulu, Technické výskumné centrum VTT Fínska a Ouluská univerzita aplikovaných vied. Vytvorené výskumné prostredie, ktoré je zamerané na prenos dát piatej generácie, zabezpečí, že naše podniky zostanú na čele vývoja v oblasti IKT.

Tieto tri inštitúcie vyvinuli technológiu, ktorá umožňuje produkovať tlačene mikročipy, čím sa vytvára úplne nové a inovačné odvetvie v regióne. Vďaka tomu bolo založených niekoľko rastúcich startupových podnikov. Trvalá podpora zo strany štrukturálnych fondov priniesla jasné a hmatateľné výsledky.

Ouluský región má veľkú zemepisnú rozlohu. Dôležitá priemyselná činnosť sa uskutočňuje aj mimo Oulu, ktoré je hlavným mestom regiónu. Ouluský južný inštitút, ktorý je súčasťou Univerzity v Oulu, vykonáva výskum kovov s vysokou pevnosťou a ich využitia v kovových konštrukciách. Tento projekt generuje informácie o vhodnosti vysokopevnostných kovov pre strojárne podniky a ich výrobky. Tieto kovy umožňujú výrobu ľahších kovových dielov, čo zvyčajne vedie k vyššej energetickej účinnosti.

Drevospracujúci priemysel je v našom regióne tiež pomerne silný. Mesto Pudasjärvi začalo v spolupráci s Univerzitou v Oulu projekt o používaní dreva v moderných mestách. Cieľom je rozšíriť možnosti použitia dreva, pretože drevo je ekologický a obnoviteľný prírodný zdroj.

Kľúčovým prvkom pri efektívnom využívaní štrukturálnych fondov je regionálny inovačný systém. Univerzita v Oulu, regionálne univerzity aplikovaných vied, prítomnosť Technického výskumného centra VTT Fínska, aktívne podnikateľské prostredie a organizácie zamerané na rozvoj miest a obcí spoločne

prispeli k uskutočneniu tohto cieľa. Bez tejto siete organizácií zameraných na rozvoj by bolo efektívne využívanie štrukturálnych fondov ťažké. ■

HEIKKI OJALA

*riaditeľ regionálneho rozvoja,
predstavenstvo Ouluského regiónu*

EURÓPSKA PRIDANÁ HODNOTA EŠIF V PORTUGALSKU

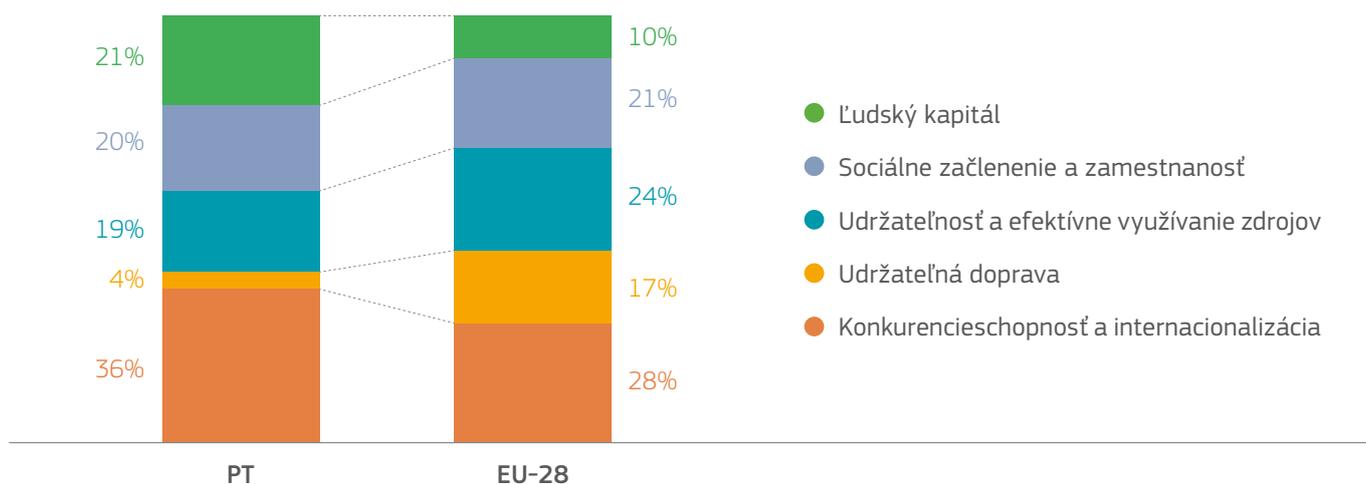
^ Lisabon, Portugalsko

Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) zohrávajú v Portugalsku kľúčovú úlohu podporou výskumu, inovácií a podnikania a rozvojom zručností potrebných na prekonanie kvalifikačných medzier a zvyšovanie zamestnanosti. Portugalsko 2020, portugalská dohoda o partnerstve, sa bude aj naďalej zameriavať na prekonávanie štrukturálnych prekážok v tejto krajine v súlade s európskou pridanou hodnotou politiky súdržnosti.

Po zavedení územnej súdržnosti v Lisabonskej zmluve kladie politika súdržnosti v súlade s politickou agendou EÚ väčší dôraz na udržateľnosť a územnú analýzu. V tejto súvislosti je úloha EŠIF nanajvýš dôležitá. Nedávna hospodárska kríza priniesla nové výzvy týkajúce sa riadenia, efektívneho využívania zdrojov a účinnosti politik, čo naznačuje návrat k európskej pridanej hodnote politik EÚ.

PRIORITY POLITIKY SÚDRŽNOSTI V OBDOBÍ 2014 – 2020: PORTUGALSKO V. EÚ-28

Investičné priority Portugalska v období 2014 – 2020 zahŕňajú posilnenie konkurencieschopnosti podporou výroby obchodovateľného tovaru a služieb, podporou zamestnanosti, a to najmä medzi mladými ľuďmi, rozširovaním zručností a kvalifikácie, znižovaním chudoby, modernizáciou verejnej správy a podporou energetickej účinnosti a environmentálnych postupov.

V tejto súvislosti sú inovácie a kvalifikácia pre pracujúcu populáciu nevyhnutné na prekonanie obmedzení konkurencieschopnosti Portugalska. Podobne ako v predchádzajúcich obdobiach financovania preto zostávajú aj naďalej prioritnými oblasťami intervenčného financovania – v období 2014 – 2020 je 57% z celkových prostriedkov Kohézneho fondu pridelených na konkurencieschopnosť (36%) a ľudský kapitál (21%) v porovnaní s 37% v EÚ-28 (27% v prvej oblasti a 10% v druhej oblasti).

Podpora konkurencieschopnosti a riešenie nezamestnanosti si vyžaduje lepšiu úroveň vzdelávania a odbornej prípravy a prispôsobenie schopností a zručností požiadavkám trhu práce. V tejto súvislosti bolo v Portugalsku prioritou pri uplatňovaní EŠIF zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky (viac ako 40% v roku 2000).

Využitie európskych fondov na odborné vzdelávanie, predovšetkým podporou profesijnej dráhy a možností získania dvojitej certifikácie v škole, a to najmä u detí zo znevýhodneného prostredia, spolu so zlepšením vzdelávacej infraštruktúry prispelo k pozoruhodnému zníženiu tejto miery na 14% v roku 2015 (11% v krajinách EÚ-28) v súlade s cieľmi stratégie Európa 2020.

Ďalšou úlohou je stimulovať výskum, inovácie a prenos poznatkov, ktoré sú nevyhnutné na tvorbu pracovných miest a hospodárskej hodnoty. Podľa európskeho prehľadu výsledkov inovácie za rok 2016 má Portugalsko profil „mierneho novátora“, čo je

pod priemerom EÚ v dôsledku nedostatočnej koordinácie medzi podnikmi a subjektmi výskumu a vývoja, nízkej úrovne patentovania a slabej absorpcie zručností. V období 2008 – 2015 sa však výkonnosť krajiny zlepšila a dosiahla európsky priemer v položkách „novátori“, „otvorené, vynikajúce a príťažlivé výskumné systémy“ a „financovanie a podpora“. Pokiaľ ide o „Ľudský kapitál“, výkonnosť Portugalska je vyššia ako priemer EÚ, pričom aj výdavky na výskum a vývoj vyjadrené ako percento HDP vzrástli v roku 2014 na 1,3% (2% v krajinách EÚ-28).

Štrukturálne fondy boli pre tieto úspechy rozhodujúce. V programe Portugalsko 2020 sa podobne posilňuje toto zameranie na nástroje na podporu výskumu a vývoja a prenos poznatkov do podnikateľskej sféry s cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť a pridanú hodnotu, a zároveň posilniť orientáciu portugalského hospodárstva na obchodovateľnosť.

Pokračujúce vykonávanie politiky súdržnosti v oblasti inovácií a vzdelávania a odbornej prípravy pracujúcej populácie dosvedčuje jej európsku pridanú hodnotu pri podporovaní rastu a tvorby pracovných miest v Portugalsku, a prispieva tak k posilneniu jednotného trhu s významnými súvisiacimi účinkami na ďalšie hospodárstva naprieč regiónmi a územiaми EÚ.

Schopnosť politiky súdržnosti prispôbiť sa rôznym potrebám a predpokladom naprieč územiaми EÚ (podľa zásad subsidiarity a podľa miesta) spolu s presadzovaním modelu viacúrovňového riadenia založeného na princípe partnerstva robí z tejto politiky EÚ jednu z najviditeľnejších ukážok výsledkov európskej integrácie pre všetky územia a ich obyvateľov. ■

DUARTE RODRIGUES

podpredseda predstavenstva, Agentúra pre súdržnosť a rozvoj, Portugalsko

FOSTER¹: UĽAHČENIE PRÍSTUPU K FINANČNÝM PROSTRIEDKOM PRE VŠETKY REGIONÁLNE SPOLOČNOSTI

^ Carcassonne, Francúzsko

V rámci politiky súdržnosti EÚ región OCCITANIE/Pyrenées-Méditerranée ako prvý v Európe spolupracuje s Európskym investičným fondom (EIF) na zavádzaní nástrojov určených pre všetky regionálne VMP-MSP vo všetkých hospodárskych odvetviach.

V nadväznosti na odporúčania európskych štrukturálnych a investičných fondov na obdobie 2014 – 2020 sa región Languedoc Roussillon Midi Pyrénées, ktorý je zodpovedný za správu veľkého množstva finančných prostriedkov EÚ vyčlenených pre túto oblasť, podujal získať prístup k finančným prostriedkom pre VMP-MSP (veľmi malé podniky – malé a stredné podniky). Dosiahol to mobilizáciou verejných finančných prostriedkov (regionálnych aj európskych) na prilákanie väčšieho množstva súkromných investícií z bánk a od investorov s cieľom pomôcť regionálnym spoločnostiam rozvíjať a podporovať ich rozvojové projekty.

V roku 2008 použil tento typ investičného fondu známeho ako JEREMIE prvýkrát na zabezpečenie 15 miliónov EUR

z regiónu a 15 miliónov EUR z Európskeho fondu regionálneho rozvoja pre 1370 VMP-MSP, čo predstavovalo 15 000 pracovných miest a spolu 172 miliónov EUR, čiže 5,8-násobku pôvodnej investície.

V nadväznosti na tento úspech región Languedoc Roussillon Midi Pyrénées na konci roka 2015 rozšíril túto iniciatívu a v spolupráci s EÚ vytvoril druhý intervenčný fond s názvom FOSTER TPE-PME. Ten poskytol 52 miliónov EUR, pričom 20,35 milióna EUR pochádzalo z regiónu a zvyšok z rozpočtu EÚ (22,2 milióna EUR z EFRR a 9,45 milióna EUR z Európskeho

^ Compufirst, prijemca prostriedkov z fondu EÚ „JEREMIE“

¹ FOSTER: FOnDs de SouTien des Entreprises Régionales (fond na podporu regionálnych podnikov)

poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka), opäť v spolupráci s EIF.

Cieľom je napumpovať 214 miliónov EUR do približne 2400 regionálnych firiem a lídrov projektu, a dotknúť sa tak väčšieho počtu spoločností, najmä veľmi malých podnikov (s menej ako 10 zamestnancami) a otvoriť iniciatívu aj pre poľnohospodárske, lesnícke a poľnohospodársko-potravinárske podniky a spoločnosti. Očakáva sa, že bude dosiahnutý pákový efekt vo výške 3-násobku až 5-násobku verejného príspevku.

Finanční sprostredkovatelia, ktorí budú realizovať FOSTER TPE-PME, budú vybraní pomocou štyroch výziev na vyjadrenie záujmu, ktorá boli uverejnené v júli 2016 (http://www.eif.org/what_we_do/resources/foster/index.htm). Žiadatelia musia do 30. septembra 2016 odpovedať na niektorý zo štyroch plánovaných nástrojov:

➤ úvery s rozdelením rizika s 3,5 milióna EUR na podporu inovačných spoločností pri ich zakladaní a rozvoji;

➤ spoločná investícia zameraná na rizikový a rozvojový kapitál s 15 miliónmi EUR na podporu financovania vlastného kapitálu MSP so silným potenciálom na rozvoj;

➤ bankové záruky vo výške 20 miliónov EUR zamerané najmä na spoločnosti v počiatočných fázach vývoja a MSP, ktorých je v regióne veľmi veľa, s úvermi, ktoré môžu byť nižšie ako 25 000 EUR;

➤ bankové záruky pre konečných príjemcov v poľnohospodárstve s 15 miliónmi EUR. ■

CAROLE DELGAOVÁ

*Prezidentka regiónu Languedoc Roussillon
Midi Pyrénées, Francúzsko*

ŠTOKHOLMSKÝ REGIÓN INVESTUJE DO UDRŽATEĽNÉHO ROZVOJA MIEST

^ Štokholm, Švédsko

Štokholmský región je najrýchlejšie rastúci metropolitný región a región hlavného mesta v Európe. V poslednom desaťročí vzrástol počet obyvateľov v tomto kraji každoročne o 35 000 až 40 000.

Na uspokojenie potrieb tejto rastúcej populácie musí Štokholmský región postaviť každý rok 16 000 nových bytov, čo je úloha, ktorú považuje za príležitosť na podporu trvalo udržateľného rozvoja miest. Na dosiahnutie tohto

cieľa využíva štrukturálne fondy na investície do zeleného, zdravého, inteligentného, atraktívneho a začleňujúceho mesta.

Región sa nedávno rozhodol investovať do dvoch developer-ských projektov v celkovej výške 120 miliónov SEK na posilnenie udržateľnej bytovej výstavby: „Grön BoStad Stockholm“ a „Sverige bygger nytt“. Tieto dva projekty, z ktorých polovica je spolufinancovaná z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu, sa týkajú kľúčových prvkov trvalo udržateľného rozvoja miest. Štokholmský región si kladie za cieľ využívať odborné znalosti, ktoré majú firmy zame-

rané na environmentálne technológie, a podporovať inovácie a udržateľný rast. Okrem toho sa domnieva, že existuje nevyužitý potenciál pracovnej sily medzi prichádzajúcimi prisťahovalcami a nepôvodnými občanmi, ktorý by malo využiť rastúce odvetvie stavebníctva.

Kráľovský technologický inštitút bude v rámci projektu Gron BoStad Stockholm okrem iného vyvíjať testovacie zariadenia vo firmách zameraných na environmentálne technológie. Cieľom je vytvoriť priestor na vývoj a využitie nových energeticky účinných a nízkouhlíkových technológií v stavebných projektoch v obciach v Štokholmskom kraji. Týmto úsilím sa zaistí účasť a posilnenie odvetvia environmentálnych technológií, a zároveň sa zaistí účasť klientov, ako sú obce, okresné úrady a vlastníci nehnuteľností atď., pričom bude pomáhať pri zvyšovaní povedomia v tejto oblasti.

V projekte Sverige bygger nytt bude švédsko verejná služba zamestnanosti spolu s niekoľkými obcami, okresnými úradmi, priemyselnými združeniami a odbormi podporovať širší nábor a posilňovať poskytovanie a zladovanie zručností v stavebníctve využitím schopností nedávno prišlých prisťahovalcov a nepôvodných občanov. Práca na kľúčových hodnotách, validácia zručností, jazyková podpora a učenie sa na pracovisku budú posilnené a lepšie zladené s pracovnými miestami v profesiách, ktoré trpia nedostatkom pracovníkov v stavebníctve.

Rozvojové projekty zdôrazňujú želanie Štokholmského regiónu, aby európske štrukturálne a investičné fondy prispievali k realizácii jednotných strategických iniciatív. To sa dosahuje koncentráciou zdrojov, sústredením sa na podnikanie a prácu, vytváraním súčinnosti prostredníctvom fondov a s využitím „Štokholmského modelu“, čo je nový model na realizáciu financovania.

Tento nový model riadenia znamená, že politika súdržnosti je užšie spätá s politikou celkového regionálneho rastu a jej zdrojmi v kraji a prispieva k väčšej interakcii a podpore medzi regionálnymi hráčmi s cieľom vytvoriť jednotné strategické iniciatívy, v ktorých preberajú iniciatívu i zodpovednosť za svoje úsilie. Aj keď je rozpočet štrukturálnych fondov v Štokholmskom regióne jedným z najnižších v Európe, región bude stále schopný vytvárať a realizovať veľké a významné projekty. ■

JONAS ÖRTQUIST

Vedúci sekretariátu, Partnerstvo pre štrukturálne fondy, Štokholmský kraj, Švédsko

ZACHYTENÉ FOTOAPARÁTOM

V júni tohto roku Úrad vlády pre rozvoj a európsku politiku súdržnosti organizoval po celom Slovinsku akciu „Projekt EÚ, môj projekt 2016“. *Panorama* zachytila atmosféru 5000 projektov, ktoré Slovinsko uskutočnilo od roku 2004 s finančnou pomocou 4,4 miliardy EUR. Tieto projekty pod heslom „Investujte do svojej budúcnosti“ pomohli zlepšiť životné podmienky občanov a zmenšiť rozdiely medzi regiónmi, zvýšiť množstvo inovácií a konkurencieschopnosť, posilniť pridanú hodnotu Slovinska v oblasti obchodu, chrániť vodné zdroje a kultúrne dedičstvo a využívať cezhraničný podnikateľský potenciál.

08

13

09

14

10

11

12

- 01** Katedra náuky o dreve a technológie dreva na Biotechnologickej fakulte Univerzity v Ľubľane
- 02** Podpora udržateľného cestovného ruchu vo vidieckych pohraničných regiónoch
- 03** Podpora spoločensky zodpovedného prístupu k ekologickým výrobkom a službám
- 04** Budovanie inováčného prostredia pre numerickú simuláciu
- 05** Modernizácia železničnej trate Pragersko – Hodoš
- 06** Posilňovanie ekosociálnych poľnohospodárskych koreňov
- 07** Rekonštrukcia kultúrneho strediska HOME PLANT zahŕňa digitalizované kino
- 08** Plán energetickej obnovy základnej školy Rajka Hrastnik
- 09** CUL-ENERGY 4 KIDS zahŕňa koncepty energetickej udržateľnosti pre detské ihriská
- 10** Investície do infraštruktúry na letisku v Maribore
- 11** Obchvat Škofja Loka Poljanska obchádza stredoveké mesto
- 12** Zachovanie biodiverzity v pohraničnej oblasti Kolpa
- 13** Rekonštrukcia dominikánskeho kláštora v Ptuji
- 14** Nová čistiareň odpadových vôd dodáva pitnú vodu do údolia Šaleška

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.eu-skladi.si/sl/aktualno/izbrani-projekti>

Konferencia INTELIGENTNÉ REGIÓNY

PODPORA INVESTÍCIÍ DO INTELIGENTNEJ ŠPECIALIZÁCIE V PRIORITNÝCH OBLASTIACH V ZÁUJME EURÓPSKEHO RASTU

Konferencia INTELIGENTNÉ REGIÓNY, ktorá sa konala v Bruseli 1. a 2. júna 2016, nadviazala na veľmi úspešné podujatie „Regióny ako motory nového rastu vďaka inteligentnej špecializácii – zosúladienie stratégií na dosiahnutie spoločných cieľov“ z roku 2013.

Podpredseda Európskej komisie Jyrki Katainen, komisári Elżbieta Bieńkowska a Tibor Navracsics a generálni riaditelia Walter Deffaa a Robert-Jan Smits sa pripojili k

Na výstave, ktorá bola súčasťou konferencie, mohli regióny prezentovať svoje oblasti RIS3 a hľadať partnerov na vytváranie nových hodnotových sietí

HLAVNÉ POSOLSTVÁ POLITIKY

1. Teraz realizujeme stratégie inteligentnej špecializácie v spolupráci s viac ako 120 regiónmi a krajinami. Využívame výskum, inovácie a ich prepojenie na podnikanie ako hnaciu silu regionálneho rozvoja založeného na silných stránkach regiónov a na spolupráci medzi nimi.
2. Investície do inteligentnej špecializácie sú prínosom aj pre Európsky investičný plán. Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) a Európsky fond pre strategické investície (ESFI) spolupracujú na podpore verejných a súkromných investícií do týchto prioritných oblastí.
3. Tematické platformy inteligentnej špecializácie podporujú zainteresované regióny, aby sa spojili a koordinovali svoje investície do prioritných oblastí inteligentnej špecializácie. Pracujú napríklad na realizácii projektov, vytvárajú partnerstvá na podporu regionálneho úsilia na európskej úrovni, vymieňajú si osvedčené postupy a poskytujú si navzájom technickú podporu.

popredným odborníkom na inteligentnú špecializáciu na podujatí, ktoré poukázalo nainovačné regionálne stratégie a spoluprácu medzi regiónmi EÚ a to, ako môžu byť použité na podporu rastu a konkurencieschopnosti v Európe.

Cieľom konferencie bolo:

- prezentovať úspechy a nedávnu prácu;
 - diskutovať o najlepšom spôsobe urýchleného zavádzania stratégií inteligentnej špecializácie;
 - a poskytnúť konkrétnu podporu pre budúcu spoluprácu.
- Okrem toho boli uvedené do prevádzky tematické platformy inteligentnej špecializácie pre energetiku, poľnohospodársko-potravinársky sektor a pre modernizáciu priemyslu.

Program sa skladal z troch častí:

- Najnovší vývoj v oblasti regionálnej inteligentnej špecializácie s účasťou odborníkov a uvedením príkladov z praxe z Pomoranska (Poľsko), Andalúzie (Španielsko), Provence-Alpes-Côte d'Azur (Francúzsko) a Tampere (Fínsko);
- Interaktívny program identifikujúci konkrétne oblasti spolupráce na nových platformách inteligentnej

Podpredseda Európskej komisie Jyrki Katainen opísal, ako sa každý región v Európe môže inteligentne špecializovať a dosiahnuť vynikajúce výsledky investovaním do prioritných oblastí prostredníctvom stratégií inteligentnej špecializácie

špecializácie v oblasti energetiky, poľnohospodársko-potravinárskeho sektoru a modernizácie priemyslu s cieľom spoločne investovať do týchto oblastí. Je inšpirovaný iniciatívou Vanguard, v rámci ktorej skupina regiónov EÚ pracuje na budovaní prvotriednych klastrov a sietí klastrov, najmä prostredníctvom pilotov a spoločných predvedení (<http://www.s3vanguardinitiative.eu/>);

- Diskusia o politike na vysokej úrovni medzi účastníkmi a komisármi.

SAVE THE DATES FOR THESE UPCOMING SMART SPECIALISATION EVENTS

- 28. – 30. septembra: 1. SMARTER konferencia o inteligentnej špecializácii a územnom rozvoji, Sevilla (ES)
- 10. – 13. októbra: Európsky týždeň regiónov a miest, Brusel (BE)
- 3. – 4. novembra: Výročné fórum stratégie EÚ pre podunajskú oblasť: „Inovačné toky – voda, vedomosti a inovácie v podunajskej oblasti“, Bratislava (SK)
- 8. – 9. novembra: Výročné fórum stratégie EÚ pre región Baltského mora: „Jeden región, jedna budúcnosť – vízia 2030“, Štokholm (SE)
- 16. – 17. novembra: Priemyselná modernizácia – následné opatrenia, Barcelona (ES)
- 30. novembra – 2. decembra: Európska klastrová konferencia, Brusel (BE)
- 2017: Celoeurópska konferencia o inteligentnej špecializácii.

Medzi vrcholné body konferencie patril prejav podpredsedu Európskej komisie **Jyrkiho Katainena**, ktorý zdôrazňoval spojitosť medzi stratégiami inteligentnej špecializácie a Európskym investičným plánom: „O to v skutočnosti ide pri tematických platformách pre inteligentnú špecializáciu, ktoré sme dnes uviedli do prevádzky: investičné projekty, ktoré priťahujú okolo súvisiacich oblastí inteligentnej špecializácie investorov, podnikateľov a novátorov.“

Elżbieta Bieńkowska, komisárka pre vnútorný trh, priemysel, podnikania a MSP, uviedla do prevádzky platformu inteligentnej špecializácie pre modernizáciu priemyslu v rámci spoločnej iniciatívy s komisárkou pre regionálnu politiku Corinou Crețuovou. Pomôže regiónom v celej Európe nadväzovať kontakty s obchodnými a výskumnými komunitami pôsobiacimi v oblastiach súvisiacich s modernizáciou priemyslu, ako

sú kľúčové podporné technológie, inovácia služieb a efektívne využívanie zdrojov.

Walter Deffaa, generálny riaditeľ pre regionálnu a mestskú politiku, zdôraznil, že inteligentné stratégie sú kľúčom k rastu EÚ v 21. storočí. Takéto stratégie používajú „proces podnikateľských objavov“ medzi výskumníkmi, podnikmi, občianskou spoločnosťou a rôznymi oblasťami verejného sektora na spoločné plánovanie a realizáciu čo najlepšieho využitia potenciálu a vedomostí regiónu alebo krajiny a na uvedenie ich inovačných úspechov na trh.

Účastníci sa oboznámili aj s medzinárodnými skúsenosťami inteligentnej špecializácie vďaka **Charlesovi Sabelovi**, ktorá je profesorom práva a spoločenských vied na Columbia Law School (USA), a **Jaimemu del Castillovi**, ktorá je európsky odborník na príležitosti na rastu v Latinskej Amerike. Profesor Sabel predniesol otvorenú analýzu problémov riadenia súvisiacich s inteligentnou špecializáciou s dôrazom na sledovanie diagnostiky a riešenia problémov, nápravu chýb a prispôbovanie sa meniacemu sa prostrediu pri realizácii projektov a programov.

Konferencia bola ukončená záverečnými prejavmi, ktoré predniesli **Walter Deffaa** a **Robert-Jan Smits**. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

Marek Przeor, vedúci tímu pre inteligentný rast, kompetenčné centrum Inteligentný a udržateľný rast, generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku: Marek.Przeor@ec.europa.eu
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/conferences/smart-regions/
<http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

Apúlia: rastúca príťažlivosť

Apúlia je jedným z piatich menej rozvinutých regiónov v Taliansku, ktorý v minulosti výrazne využíval finančné prostriedky politiky súdržnosti a mieni v tomto trende pokračovať v programovom období 2014 – 2020.

PRIEMYSELNÁ POLITIKA V APÚLII VYUŽÍVA FINANČNÉ PROSTRIEDKY EÚ

Podpora konkurencieschopnosti podnikateľského systému v rámci regionálneho hospodárskeho rozvoja a zlepšenie kvality života má zásadný význam. To je dôležité najmä pre obnovu systému produktivity a ochotu investovať do podpory inovácií a otvárania trhov, okrem iného prostredníctvom integrovaných investícií, ktoré sa opierajú o priemyselný výskum a partnerstvá verejného a súkromného sektora.

Doterajšie dobré výsledky viedli k ďalším zmenám a posilneniu priemyselnej politiky pre nový cyklus finančných prostriedkov EÚ na obdobie 2014 – 2020. Regionálna priemyselná politika Apúlie sa zamerala predovšetkým na vytváranie stimulov pre investície a na podporu prístupu k úverom.

Na jednej strane boli zavedené programové zmluvy a programy integrovanej pomoci spolu s podporou počiatočných investícií do veľmi malých a malých podnikov v odvetví cestovného ruchu. Iné stimuly sú zamerané na veľmi malé startupy, ktoré založili znevýhodnené osoby, na podporu inovačných podnikov (nových aj existujúcich), na podporu pre investície zo strany miestnych MSP z oblasti médií a na podporu investícií do produktívnych prímestských oblastí.

Na druhej strane bola aktivovaná podpora vo forme záruk, protizáruk a spoločných záruk pre MSP.

Celkovo možno povedať, že podpora pomohla dosiahnuť tieto výsledky.

- ›Financovanie pre viac ako 11 000 podnikov
- ›Vyše 1 miliarda EUR verejnej pomoci
- ›Približne 4 miliardy EUR na financovanie investícií
- ›Viac ako 27 000 operačných pracovných jednotiek.

V prvom roku realizácie programu na obdobie 2014 – 2020 (do júla 2016) viedli zavedené iniciatívy k týmto výsledkom:

- ›2056 prihlásených iniciatív
- ›Investície vyše 1,1 miliardy EUR
- ›Žiadaná pomoc v hodnote viac ako 418 miliónov EUR
- ›Viac ako 32 000 operačných pracovných jednotiek.

Apulia is one of Italy's most attractive regions for industrial investments. Applications are also being submitted by foreign groups from Germany, the USA and India, which represent more than half the value of the overall demand for programme contracts. The industrial PROJEKTY also come from Italian multinational companies.

Vďaka finančným prostriedkom EÚ regionálna priemyselná politika umožňuje aj intervencie na podporu ľudského kapitálu a presun výrobných sídiel.

Región Apúlia, ktorý je v zahraničí možno známejší ako Puglia, sa tiahne 400 kilometrov od severu na juhu pozdĺž „opätku“ talianskej „čižmy“. Je magnetom pre turistov, ktorí do tejto oblasti prichádzajú nízkonákladovými leteckými spoločnosťami pristávajúcimi na letiskách v Bari a Brindisi, aby sa nabažili slnka a mora, a aby si užili čo najviac z oblasti bohatej na prírodné krásy, históriu a architektúru.

Politika súdržnosti hrá v regióne, ako je Apúlia, kľúčovú úlohu. V auguste 2015 prijala Európska komisia operačný program (OP) pre Apúliu s rozpočtom 7,12 miliardy EUR. Z toho 3,56 miliardy EUR bude pochádzať z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu a rovnaká suma sa poskytne z vnútroštátnych zdrojov. V súlade s hlavnými investičnými prioritami, ktoré boli stanovené pre Taliansko, bude financovania zamerané na:

- ▶ posilnenie reálneho hospodárstva podporou inovačného podnikateľského prostredia, konkurencieschopnosti, MSP, výskumu a vývoja a digitálnej agendy;
- ▶ zavedenie vysoko výkonných a udržateľných infraštruktúr, efektívnejšie riadenie prírodných zdrojov a životného prostredia, lepšie dopravné spojenia a prechod na nízkoúhlíkové hospodárstvos;
- ▶ zlepšovanie sociálnych služieb a vzdelávania podporou sociálneho začlenenia a bojom proti chudobe, podporou vzdelávania a odbornej prípravy so zameraním sa na trh práce a podporou pracovnej mobility a prístupu k zamestnaniu.

Corina Crețuová, komisárka pre regionálnu politiku, o prijatí tohto OP povedala: „Veľmi vítam prijatie tohto ambiciózneho programu. Povedie k rozsiahlym investíciám, ktoré vytvoria priaznivé prostredie pre inovácie a podnikanie a následne tisíce pracovných miest. Zvýši aj príťažlivosť regiónu a zlepši kvalitu života jeho občanov.“

EUSAIR

Apúlia je aj súčasťou stratégie EÚ pre región Jadranského a Iónskeho mora, ktorý spája morské, pobrežné a pevninské oblasti štyroch členských štátov EÚ vrátane Talianska a štyroch krajín, ktoré nie sú členmi EÚ. Región EUSAIR, ktorý je domovom pre viac ako 70 miliónov ľudí, hrá kľúčovú úlohu

STARE BENE A SCUOLA = SICUREZZA IN SE STESSI + APPRENDIMENTO MIGLIORE

DIRITTI A SCUOLA: SUPER TRIEDA

Na slávnostnom odovzdávaní cien RegioStars 2016 získal projekt Diritti a Scuola najvyššie ocenenie v kategórii inkluzívny rast: Sociálna integrácia tých, ktorým hrozí sociálne vylúčenie. Projekt získal uznanie za prístup k udržaniu detí v škole pomocou rôznych preventívnych opatrení zameraných hlavne na žiakov základných škôl a tých, ktorí dokončujú prvé dva roky stredoškolského vzdelávania. Sústredil sa predovšetkým na deti so zdravotným postihnutím a zo znevýhodneného prostredia a bol osobitne zameraný na školy s najvyššou mierou predčasného ukončenia školskej dochádzky.

V projekte bolo spojené vzdelávanie a sociálna starostlivosť a poskytovalo sa poradenstvo v oblasti vzdelávania a medzikultúrna mediácia na úžitok študentov aj ich rodín, pričom projekt prispel k výraznému zníženiu počtu žiakov, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku. Špecializované pracovisko podpory poskytlo konzultačné a informačné služby približne jednej tretine žiakov v školách zapojených do projektu (+/- 50 000) a 10 000 rodinám. Najmä žiaci spomedzi migrantov a ich rodiny dostali pomoc v otázkach sociálneho vylúčenia a integrácie.

CELKOVÉ NÁKLADY: 140,48 MILIÓNA EUR
PRÍSPEVOK EÚ: 75,23 MILIÓNA EUR

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/PROJEKTY/italy/ckling-school-drop-out-rates-and-improving-results

v posilňovaní európskej geografickej kontinuity napríklad užšou spoluprácou pri podpore námorného hospodárstva, ochrane životného prostredia, zlepšovaní dopravných a energetických väzieb a pri podpore udržateľného cestovného ruchu (pozri *Panorama 57*).

Dobre vynaložené peniaze

Michele Emiliano, predseda regionálnej samosprávy Apúlie (pozri rozhovor nižšie), uviedol, že financovanie politiky súdržnosti na obdobie 2007 – 2013 umožnilo regiónu bojovať s nepriaznivými vplyvmi hospodárskeho poklesu a zvýšiť jeho príťažlivosť a konkurencieschopnosť.

Štrukturálne investície boli vykonané v mnohých rôznych odvetviach vrátane životného prostredia, rozvoja miest, konkurencieschopnosti podnikov, vzdelávania a odbornej prípravy, aplikovaného výskumu, infraštruktúry a zariadení a sociálnej starostlivosti a zdravotníctva. Napríklad viac ako 18 000 podnikov využilo približne 4 miliardy EUR, z ktorých asi 10% bolo určených na výskum, pričom táto investícia viedla k vytvoreniu asi 70 000 nových pracovných miest.

V oblasti zdravotníctva sa financovalo viac ako 150 projektov s cieľom zlepšiť miestnu sieť špecializovaných služieb, ktorá je teraz vybavená najmodernejšími technológiami. Pokiaľ ide o sociálnu starostlivosť, významné výsledky sa dosiahli v oblasti starostlivosti o deti a v opatrovateľských službách pre seniorov a odkázané osoby.

Opatrenia na ochranu životného prostredia zahŕňali podporu viac ako 300 projektov zameraných na ochranu pôdy s cieľom zamedziť prírodným rizikám a zmierňovať ich následky. Aj cestovný ruch dostal nový impulz vďaka financovaniu viacerých propagačných a podporných projektov, ako aj 400 opatrení na ochranu a podporu historického a kultúrneho dedičstva zameraných na historické divadlá, múzeá a katedrály.

Pokiaľ ide o vzdelávanie a odbornú prípravu, dosiahlo sa významné zlepšenie v otázke znižovania predčasného ukončenia školskej dochádzky, čo je výsledok, ktorý sa môže pripísať úspechu projektu „Diritti a Scuola“ (práva v škole), ktorý získal ocenenie RegioStars 2015 v kategórii inkluzívny rast (pozri rámček venovaný projektu). V oblasti zamestnanosti sa približne 600 000 obyvateľov Apúlie zapojilo do iniciatív zameraných na odbornú prípravu, z čoho viac ako polovica boli mladí ľudia do 25 rokov.

ŽIVÉ LABORATÓRIUM IKT V APÚLII PRINÁŠA REÁLNY ÚŽITOK

Projekt Živé laboratórium v Apúlii poskytol regiónu nový politický prístup k riešeniu hospodárskej krízy a posilneniu udržateľného rozvoja. V rámci projektu bol vyvinutý technologický inovačný nástroj, ktorý umožňuje miestnym podnikom, a najmä MSP, reagovať na potreby verejného sektora. Výsledný model na vytváranie sietí založený na znalostiach môže vytvoriť otvorené inovačné prostredia pre špecifické oblasti v reálnych podmienkach. Keďže služby a platformy sú vytvorené v spolupráci s koncovými používateľmi/spotrebiteľmi v každodennom prostredí, výsledky by mali byť bližšie k potenciálnym trhovým aplikáciám.

Živé laboratórium IKT spojilo súbor špecifických spoločenských potrieb s technologickými odpoveďami do vyhradenej online databázy známej ako „katalóg požiadaviek“. Do konca roka 2015 bolo v tomto katalógu zhromaždených vyše 400 požiadaviek, zatiaľ čo „partnerský katalóg“ zaregistroval 200 subjektov.

**CELKOVÉ NÁKLADY:
39,79 MILIÓNA EUR
PRÍSPEVOK EÚ:
22,17 MILIÓNA EUR**

<http://livinglabs.regione.puglia.it/>

A napokon v 160 obciach regiónu sa realizovali projekty mestskej renovácie a tieto obce teraz prispievajú k ešte vyššej atraktivite celého regiónu pre turistov. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.regione.puglia.it/>

Apúlia

Obyvateľstvo

4 050 803 (2013), čo predstavuje 6,8% celkového obyvateľstva krajiny.

Pracovný trh

V roku 2013 bolo zamestnaných takmer 46% obyvateľov v porovnaní s 59,8% v celoštátnom priemere (EÚ 68,3%); nezamestnanosť predstavovala 19,8% (celoštátna 12,2%, EÚ 10,8%), pričom nezamestnanosť mladých ľudí (do 25 rokov) dosahovala 49,7% (celoštátna 40,0%, EÚ 23,5%).

Hospodárstvo

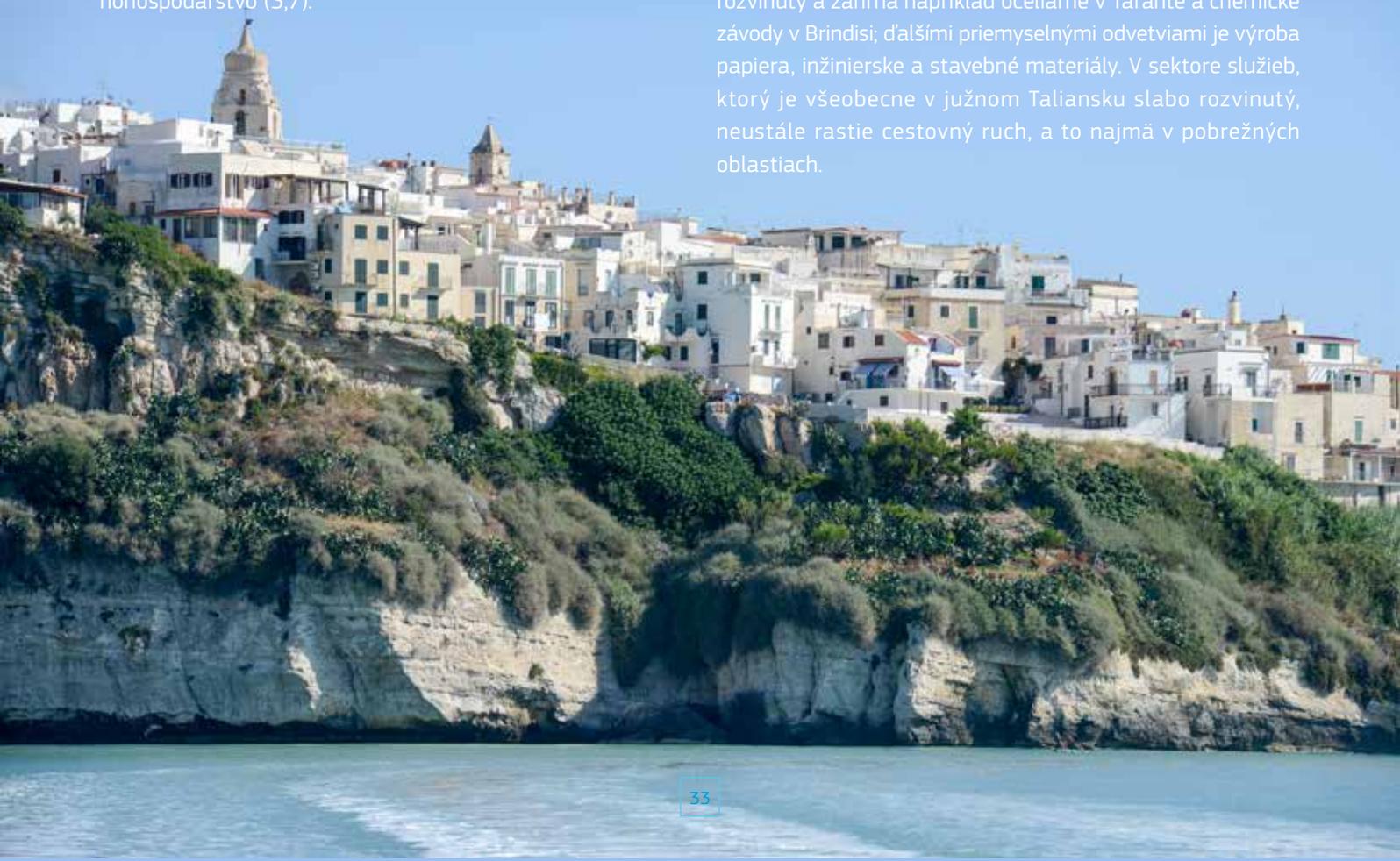
Región zaošáva za celoštátnym a európskym hospodárstvom v hospodárskom rozvoji: 66,8% priemerného HDP na obyvateľa v PPS EÚ-28 s produktivitou na úrovni 94,8% oproti 110,8% v Taliansku. Hlavnými odvetvovými ukazovateľmi vyjadrenými v percentách národnej HPH (hrubá pridaná hodnota) sú služby (26,5), finančné a iné aktivity (25,7), obchod a doprava (22,5), priemysel (13,4), stavebníctvo (8,1) a poľnohospodárstvo (3,7).

Inteligentné špecializácie

Apúlia je považovaná za najdynamickejší región v južnom Taliansku, a hoci investície do výskumu a vývoja sú pod celoštátnym priemerom, regionálne úrady nedávno podporili niekoľko iniciatív v rámci podpory inovačných aktivít v regióne. Inovačná politika sa zameriava na vytváranie výrobných a technologických oblastí, na vytváranie sietí medzi výskumnými inštitúciami a na odbornú prípravu ľudského kapitálu. Apúlia bola spolu s Emilia-Romagna prvým talianskym regiónom, ktorý realizoval stratégiu inteligentnej špecializácie.

Ďalšie kľúčové sektory

Poľnohospodárstvo je z hospodárskeho hľadiska v Apúlii oveľa dôležitejšie než vo zvyšku Talianska. Apúlia je najväčším vývozcom pšenice, olivového oleja a paradajok. Jedinými dôležitými hospodárskymi zvieratami sú ovce, ale región tvrdí, že je na štvrtom mieste v love rýb v celej krajine. Najdôležitejšími výrobnými špecializáciami sú potravinárske výrobky, textil a kovové výrobky. Priemyselný sektor je na juhu vysoko rozvinutý a zahŕňa napríklad oceliarne v Tarante a chemické závody v Brindisi; ďalšími priemyselnými odvetvami je výroba papiera, inžinierske a stavebné materiály. V sektore služieb, ktorý je všeobecne v južnom Taliansku slabo rozvinutý, neustále rastie cestovný ruch, a to najmä v pobrežných oblastiach.

APÚLIA – VEĽKÉ AMBÍCIE, SILNÁ PODPORA

Michele Emiliano, predseda regionálnej samosprávy Apúlie, poskytol časopisu *Panorama* informácie o význame politiky súdržnosti v tomto talianskom regióne.

Ako môže politika súdržnosti pomôcť Apúlii v hospodárskom rozvoji a čo považujete za prioritné oblasti?

Hoci vyššie uvedené údaje podčiarkujú, ako centrálna opatrenia EÚ pomáhajú znižovať domáce rozdiely v raste, existuje množstvo hľadísk, ktoré zdôrazňujú skutočnosť, že Európa prechádza chýlostivou fázou, pokiaľ ide o jej budúcnosť. V mnohých krajinách existuje silný dopyt po silnejšej súdržnosti a väčšom dôraze na riešenie každodenných problémov, čo si vyžaduje väčšie úsilie smerujúce k politickému zjednoteniu (hlavná téma) popri hospodárskom a menovom zjednotení. V tomto ohľade je úloha politiky súdržnosti kľúčová, a to ešte viac ako v minulosti.

Keď hovoríme o našej budúcnosti po roku 2020, nemôžeme zabudnúť na regióny, v ktorých je väčšia nerovnováha a viac nedostatkov, a na desiatky miliónov občanov, ktorí žijú v podmienkach silného hospodárskeho, pracovného a sociálneho znevýhodnenia v dôsledku príčin, ktoré sú mimo ich kontroly – predovšetkým s menším počtom príležitostí na rast. Ako zdôraznil pápež František počas svojej

návštevy v Európskom parlamente v roku 2014, celá Európa musí bojovať proti nedôvere občanov voči inštitúciám, ktoré vnímajú ako vzdialené, a ktoré stanovujú pravidlá, ktoré neberú ohľad na pocity obyvateľov. Veľké ideály, ktoré inšpirovali zjednotenie Európy, sa musia znova dostať do centra každodenných činností.

Súdržnosť, vzájomná komunikácia a počúvanie požiadaviek občanov sú ideály, ktoré musíme znova podporovať, zatiaľ čo technické detaily inštitúcií EÚ posunieme do úzadia. Mali by sme spojiť budúcnosť s nádejou a mali by sme s tým začať u mladšej generácie. Musíme znova získať dôveru a usilovať sa o jednotnú, mierovú, ohľaduplnú, spoločnú a aktívnu Európu. V tomto smere by sme nemali zabúdať na poučenie od mužov, ako boli Robert Schuman, Jean Monnet, Alcide De Gasperi a Altiero Spinelli, ktorí vyjadrili hodnoty, na ktorých musíme stavať s novým elánom a nadšením. Dnes je Apúlia pevne odhodlaná posilniť európske ideály a podporovať nové rozvojové politiky v oblasti sociálnej starostlivosti, životného prostredia a hospodárstva. Štrukturálne fondy na programové obdobie 2014 – 2020 nám pomôžu dosiahnuť

tieto ciele v celom našom miestnom regióne.

Aké sú výhody a nevýhody tohto nového prístupu k integrácii finančných prostriedkov a finančných nástrojov? Ako sa dá zabezpečiť konkrétnosť a vzájomné dopĺňanie?

Hlavné ciele, ktoré si vyžadujú čoraz integrovanejšie nástroje, a ktoré sú bližšie ku skutočným potrebám, zahŕňajú využívanie príležitostí spojených s ekologickým hospodárstvom, zvyšovanie kvalifikácie pracovníkov a podnikateľov, podporu inteligentnej kvalifikácie a špecializácie pri súčasnom dôraze na vytváranie nových pracovných príležitostí pre mladých ľudí, zvyšovanie sociálneho začlenenia a boja proti novej sociálnej a ekonomickej chudobe. Začíname od schopností a skúseností, ktoré už majú svoje miesto. Tie zmenili Apúliu na jeden z najúspešnejších regiónov, pokiaľ ide o využívanie finančných prostriedkov EÚ, a umožnia nám ďalej sa zlepšovať vo využívaní finančných prostriedkov a nástrojov finančného inžinierstva.

Pozitívne výsledky sa dosahujú najmä vďaka investičnej pomoci pre menšie podniky, na základe ktorej sa môžu dotácie na závody a zariadenia kombinovať so zárukami, ktoré poskytuje partnerstvo pre spoločnú záruku na úverový

limit (z verejných zdrojov) s cieľom uľahčiť prístup k úverom. Ďalšie pozitívne príklady zahŕňajú integráciu produktívnej investičnej pomoci a plánov odbornej prípravy pracovníkov, pomoc pre startupy začínajúcich mladých podnikateľov (NIDI – Nuove iniziative d'impresa; New Enterprise Start-Up Initiatives – NESUI) a PIN – Pugliesi Innovativi; Innovative Apulians – IA) a mikroúvery pre menšie podniky (prvý a posledný nástroj môžu využívať aj na živnostníci).

Je tu aj všeobecná otázka súvisiaca s využívaním finančných prostriedkov EÚ, ktorá sa týka zjednodušenia. Ako môžu regióny prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa?

Určite to môžu robiť šírením znalostí o predpisoch EÚ vo väčšej miere. Keď majú príjemcovia nedostatočné znalosti o postupoch, potom sa realizačné procesy a časy predlžujú a nemusia byť dodržané lehoty na podávanie správ o vynakladaní finančných prostriedkov EÚ. Avšak na druhej strane treba zdôrazniť, že na úrovni EÚ je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na zjednodušenie rôznych hľadísk riadenia a kontroly. Dosiahol sa už značný pokrok, ale ešte je potrebné urobiť veľa práce.

Okrem toho by sme nemali zabúdať, že zjednodušenie sa musí dosahovať aj jednotným a spojeným prístupom k právnym predpisom EÚ a k právnym predpisom prijímaným jednotlivými členskými štátmi. To je veľmi dôležité, keď napríklad rôzne miestne a vnútroštátne správne úrady transponujú smernice týkajúce sa verejného obstarávania, ako aj schvaľovacích postupov. Napríklad Taliansko nedávno schválilo nový zákon o konsolidácii verej-

ných zákaziek. Veríme, že tento zákon priamo prispeje k zjednodušeniu postupov a skráteniu časov realizácie verejných investícií, ktoré patria stále medzi najdlhšie v Európe.

Aké výsledky očakávate na konci obdobia 2014 – 2020?

Cieľom programového obdobia 2014 – 2020 je dosiahnuť, aby bola Apúlia čoraz inovačnejšou, atraktívnejšou a udržateľnejšou, a to v sociálnom a hospodárskom ohľade, ako aj z hľadiska životného prostredia. Chceme, aby náš región dokázal prilákať silnejšie výrobné investície a viac turistických pobytov prostredníctvom zlepšenia životnej úrovne pre občanov i návštevníkov. Okrem toho chceme čoraz viac zapájať najviac znevýhodnené skupiny obyvateľstva, a to pomocou cielených a integrovaných služieb v oblastiach sociálnej starostlivosti a aktívnej politiky zamestnanosti. Z tohto dôvodu sme naplánovali značné investície do stratégií inteligentnej kvalifikácie a špecializácie, na podporu ekologického hospodárstva a dopravných zariadení a predovšetkým do zlepšovania zručností. Chceme, aby bol náš región prí-

ťažlivejší pre mladých ľudí z Apúlie aj z tých oblastí, pretože vysoká životná úroveň ide ruka v ruku s kvalitným vysokoškolským systémom a silne dynamickou a aktívnou podnikateľskou štruktúrou.

Apúlia je jedným z regiónov zapojených do jadranskej a iónskej makrostratégie. Aké sú vaše očakávania v tomto smere?

Jadranská a iónska makrostratégia spolu s ďalšími regionálnymi programami spolupráce zohráva kľúčovú úlohu v boji proti euroskepticizmu, počínajúc spolupracou na veciach spoločného záujmu. Makroregióny sú prostredím, v ktorom sa miestne zainteresované strany môžu na nadregionálnej a nadnárodnej úrovni priamo podieľať na rozhodnutiach, ktoré sa ich týkajú najviac. Zároveň ponechávajú široký priestor pre politiky súdržnosti a vertikálnej a horizontálnej subsidiarity. Najmä oblasť Jadranského mora potrebuje posilniť procesy integrácie a výmeny skúseností, pokiaľ ide o dôležité rozhodnutia, ktoré sa týkajú životného prostredia, hospodárstva, infraštruktúry a zariadení a kultúry. Spolupráca medzi regiónmi je pre Európu užitočná aj prospešná, lebo dokazuje, že kultúra dialógu a spoluúčasti je jedinou kultúrou, ktorá môže podporiť rast a rozvoj miestneho regiónu, a to v Európe, ktorá je možno jednotnejšia a bližšie k svojim občanom. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/news/2015/08/european-commission-adopts-eur7-billion-operational-programme-for-the-italian-region-of-puglia

Čo pre nás Európska únia kedy urobila?

Má finančná podpora z EÚ vplyv na to, ako občania EÚ vnímajú Európsku úniu?

Z nedávneho referenda v Spojenom kráľovstve o vystúpení z EÚ by sa mohlo zdať, že nie. Regióny ako Cornwall a West Wales a Valleys, dva z chudobnejších regiónov EÚ, ktoré získali milióny eur z EFRR a ESF, hlasovali prevažne za odchod.

COHESIFY

The impact of EU Cohesion Policy on European Identification

Médiá a výskum verejnej mienky identifikovali celý rad faktorov, ktoré vysvetľujú tento zdanlivý paradox. Jedným z faktorov môže byť komunikácia. BBC si všimla chýbajúcu viditeľnosť symbolov EÚ a slabé všeobecné povedomie o finančnej podpore z EÚ v Cornwalle¹. Ale úlohu zohrali aj ďalšie faktory, keď vnímané výhody finančnej podpory z EÚ vo Walese aj inde boli prevážené obavami týkajúcimi sa príspevkov do rozpočtu, zvrchovanosti, imigrácie či hospodárskej situácie v Spojenom kráľovstve a Európe².

Otázka, či si ľudia myslia, že finančná podpora z EÚ bola prínosom pre hospodársky rozvoj ich regiónu a či to ovplyvňuje ich postoj k EÚ a európskej identite, je jadrom nového projektu Horizont 2020 s názvom COHESIFY. V tejto štúdii sa vykoná prvý hĺbkový výskum zameraný na vzájomný vzťah medzi európskou identitou, politikou súdržnosti EÚ a komunikáciou v regiónoch v celej Európe. Je súčasťou širšieho programu Horizont 2020, ktorý skúma, ako znovu spojiť občanov EÚ s Úniou a podporiť spoločnú európsku identitu, a podporiť tak legitimitu EÚ a európskej integrácie.

Verejná mienka po kríze

Údaje z prieskumu Eurobarometer ukazujú, že európska identita občanov EÚ poklesla v rokoch po hospodárskej kríze 2007/08, ale potom sa v roku 2010 vrátila na predkrízovú úroveň. Historicky najvyššiu hodnotu dosiahla v roku 2015, keď sa prvýkrát

¹ <http://www.bbc.co.uk/news/uk-politics-eu-referendum-36054645>

² <https://www.theguardian.com/uk-news/2016/jun/25/view-wales-town-showered-eu-cash-votes-leave-ebbw-vale>

^ Cornwall, jeden z chudobnejších regiónov v Spojenom kráľovstve, dostal značné finančné prostriedky z EFRR a ESF

viac ako 50% občanov identifikovalo tak so svojou krajinou, ako aj s Európou. V posledných rokoch sa obnovila aj politická podpora EÚ, hoci dôvera občanov v EÚ zostáva hlboko pod úrovňou pred krízy a ešte sa len uvidí, aký vplyv bude mať brexit na EÚ a verejnú mienku.

Kým politika súdržnosti predstavuje hlavný podiel rozpočtu EÚ a bola kľúčovým nástrojom pri riešení dôsledkov krízy, menej ako 50% občanov EÚ vie o Európskom fonde regionálneho rozvoja alebo Kohéznom fonde a len pätina z nich sa domnieva, že majú v každodennom živote úžitok z projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

Profesor John Bachtler, riaditeľ výskumného centra európskych politik (University of Strathclyde), ktoré je v čele konzorcia COHESIFY pozostávajúceho z 10 partnerov z EÚ, uviedol: „Veľa Európanov sa domnieva, že EÚ je vzdialená od ich záujmov a starostí. Politické rozhodnutia sa prijímajú v Bruseli a prostriedky sú pridelené prostredníctvom hlavných miest krajín a regiónov spôsobom, ktorý je pre občanov ťažko pochopiteľný. Ak to myslí Európska únia vážne s opätovným prepojením s občanmi, musí oveľa lepšie rozumieť tomu, čo si ľudia myslia o EÚ a jej politikách.“

Jeho kolega Dr. Carlos Mendez, ktorá je projektový manažér COHESIFY, dodal: „Súčasťou tejto štúdie bude vedenie rozhovorov s obyčajnými občanmi v krajinách celej EÚ s cieľom zistiť, čo si myslia o EÚ a o peniazoch, ktoré vynakladá v ich krajine, regióne alebo meste.“

Výskumné metódy

Konzorcium COHESIFY tvorené ôsmimi európskymi univerzitami a dvoma MSP bude vykonávať interdisciplinárny výskum viac ako dva roky a bude využívať rôzne výskumné metódy vrátane cieľových skupín a reprezentatívneho prieskumu medzi občanmi, on-line prieskumov a hĺbkových rozhovorov so zainteresovanými subjektmi a komunikátormi politiky súdržnosti, obsahových analýz manifestov politických strán a analýz (sociálnych) médií. Okrem toho sa budú analyzovať existujúce komunikačné stratégie alebo činnosti vykonávané členskými štátmi a riadiacimi orgánmi.

Výskum bude riadiť poradný výbor zložený z komunikačných a politických expertov z Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku, z Výboru regiónov, zo Slobodnej univerzity v Berlíne a z Benátskeho klubu.

Okrem rozvoja nových poznatkov o vzťahu medzi politikou súdržnosti a európskou identitou si tento projekt kladie za cieľ poskytnúť podstatné politické odporúčania, ako zlepšiť účinnosť a efektivitu komunikácie EÚ o politike súdržnosti. Prvé výsledky sa objavia na začiatku roka 2017 a projekt by sa mal skončiť v roku 2018 záverečnými správami vrátane uverejnenia príručky pre komunikátorov EÚ. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

www.cohesify.eu

Pohľad na európske projekty z vtácej perspektívy

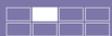
V rámci tohtoročnej kampane Európa v mojom regióne otvorilo vyše 3 000 projektov v 23 krajinách dvere viac než 300 000 návštevníkom, aby ukázali, aké výsledky regionálne projekty dosahujú.

Európa v mojom regióne (EIMR) je celoeurópska komunikačná kampaň s cieľom motivovať občanov, aby objavovali projekty financované EÚ vo svojej blízkosti. Tento rok mohla verejnosť vďaka štyrom rôznym iniciatívam – dni otvorených dverí projektov EÚ, hľadanie pokladu, fotosúťaž a blogová kampaň – prvýkrát navštíviť projekty a zdieľať obrázky a zážitky prostredníctvom sociálnych médií. Kampaň je koordinovaná DG REGIO a organizovaná v spolupráci s regionálnymi úradmi.

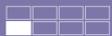
Pozrite si niektoré fotografie z tisícov podujatí, ktoré sa konali po celej Európe od mája do júna 2016. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

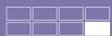
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/policy/communication/inform-network/map/

Miestne podniky – príjemcovia programov financovaných EÚ v celom regióne – zhromaždené na podujatí DIP Sliven v Bulharsku.

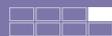
Návštevníci EIMR v nemeckom Bádensku-Württembersku mali vynikajúcu príležitosť dozvedieť sa oveľa viac o projektoch financovaných EÚ vo svojom regióne.

Návštevníci každoročného podujatia Fête de l'Europe v Luxembursku sa zapojili do rôznych aktivít, v rámci ktorých sa predstavovali členské štáty EÚ, európske inštitúcie a štyri skupiny zamerané na rast a zamestnanosť; podnebie a energetickú úniu; jednotný digitálny trh a na EÚ ako na silnejšieho globálneho aktéra.

Slovinský Minister Alenak Smerkolj (zadný rad, druhý sprava) sa pripojil k účastníkom projektu financovaného z ESF („Učenie pre mladých dospelých“) v rámci dní otvorených dverí projektov EÚ v Kopere, Slovinsko.

Oblasť Tesália v Grécku predstavila široké spektrum interaktívnych verejných podujatí v oblastiach, kde sa mestská infraštruktúra a kultúrne projekty realizovali s podporou EÚ.

Podujatie v rámci dní otvorených dverí projektov EÚ v Lodžskom vojvodstve, Poľsko.

Usmiate tváre na konci lovu pokladu v meste Fortaleza de Santiago, Sesimbra v Portugalsku.

Zaistenie budúcej politickej súdržnosti po roku 2020

Marjorie Jouenová, odborníčka na politiky EÚ týkajúce sa regionálneho, vidieckeho a miestneho rozvoja, územnej súdržnosti a sociálnych inovácií a osobitná poradkyňa v Notre Europe – Jacques Delors Institute, hovorí o svojich názoroch na budúcnosť európskej súdržnosti.

Brexit je pripomienkou toho, že Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) bol vytvorený ako odpoveď na žiadosť zo strany Spojeného kráľovstva po tom, čo sa stalo členom Európskeho hospodárskeho spoločenstva. Koľko vody už pretieklo od roku 1975! Domnievam sa, že tajomstvo tejto dlhovekosti spočíva v tom, že politiky pre regionálny rozvoj sú schopné podstúpiť premenu zakaždým, keď dôjde k nejakej reforme, počnúc tou, ktorú zaviedla politika súdržnosti a ktorej 30. výročie slávime tento rok.

Každý program je v skutočnosti charakterizovaný špecifickou kombináciou nástrojov a kritérií oprávnenosti pre územia, ktoré ho najviac potrebujú, v reakcii na akékoľvek ohrozenie európskej súdržnosti počas daného obdobia. Naozaj náročnou úlohou je predvídať problémy, ktoré treba vyriešiť, viac ako päť rokov dopredu. Nejde tu však o to, že by sa malo začínať od nuly, ale o spoľahnutie sa na existujúce štruktúry s cieľom zlepšiť to, čo už máme. Základné zásady – spoločná správa a spolufinancovanie na úrovni členských štátov a regiónov, ako aj viacročné a multisektorové programovanie, zostávajú bezo zmeny.

Čo by sme mali zachovať z programu 2014 – 2020?

Dva a pol roka od začiatku súčasného programu, ktorý sa vyznačuje najmä tým, že je potrebné riešiť hospodársku krízu, sa môžeme naučiť niekoľko vecí. Spoločný program piatich európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) a zosúladenie, pokiaľ ide o to, čo by malo tvoriť priority stratégie EÚ 2020, bol vypracovaný v reakcii na túžbu po väčšej efektívite v období rozpočtových obmedzení. Boli zavedené prísnejšie kontrolné mechanizmy a podmienky, aby sa zabezpečila účinnosť intervenčných nástrojov v rámci cieľa „lepšieho vynakladania prostriedkov“

Druhou významnou črtou tohto programu je cieľ zavedenia „územnej súdržnosti“, čo znamená, že osobitná pozornosť by sa mala venovať infraregionálnej a nadregi-

onálnej úrovni (mestská, miestna a makroregióny) tak, že im budú poskytnuté nové nástroje.

Európska komisia vypracovala svoju prvú správu¹ na konci roka 2015. Poznámkou, že politika súdržnosti nebola schopná zabrániť tomu, aby hospodárska kríza vymazala „výsledky hospodárskej konvergencie dosiahnuté v mnohých európskych regiónoch a členských štátoch od roku 2000“, pripúšťa, že nedostatočné sumy, ktoré sú k dispozícii, znamenajú, že nemôže predstavovať skutočnú politiku prerozdelenia.

Naopak a v pozitívnom duchu, charakteristické riadenie finančných prostriedkov, ktoré je v očiach niektorých príliš strnulé, im umožnilo zohrať „úlohu ochranného vankúša“ a niekedy prekonať zlyhanie vnútroštátnych verejných investícií. Dobrovoľná možnosť využitia nových územných rozvojových nástrojov, ako je integrovaná územná investícia (ITI), stratégie pre udržateľný rozvoj miest a miestny rozvoj vedený spoločenstvom (CLLD), by naznačovala, že ide v podstate o experimentálne nástroje.

Podľa teritoriálneho sociálneho programu Fabrizia Barcu² je program úspešný v zmysle lepšieho riadenia EŠIF pre regióny, pretože zavádza CLLD pre všetky typy území a uznáva existenciu iných cieľov, než len tých, ktoré súvisia s hospodárskou výkonnosťou (napríklad transformácia energetiky a ochrany životného prostredia). Žiadny pokrok sa však nedosiahol, pokiaľ ide o sociálnu súdržnosť, a menovite o zamestnanosť a chudobu. Došlo k malému

¹ Oznámenie Komisie „Investovanie do zamestnanosti a rastu – maximalizácia príspevku európskych štrukturálnych a investičných fondov“, COM (2015) 639 final zo 14. decembra 2015

² F. Barca, 2009, Program reformovanej politiky súdržnosti

pokroku v „dobrej správe vecí verejných“, hoci procedurálna zložitost' pokročila a namiesto územného rozdelenia sektorových politík bola politika súdržnosti rozdelená podľa sektorov.

Aké úlohy bude riešiť politika súdržnosti po roku 2020?

Obdobie geopolitického chaosu, ktoré v súčasnosti zažívame, by nemalo odvrátiť našu pozornosť od potreby vnútornej súdržnosti v rámci zmenenej EÚ. Tieto potreby nie sú čisto sociálne, spojené s odbornou činnosťou a príjmami a dôsledkami jednotného trhu, ale sú stále viac spoločenské – to znamená, že súvisia s vekom, kultúrou, zdravím a vzdelávaním ľudí a pod. Územný rozmer je čoraz dôležitejší ako vzťažný bod pre pokojné spolužitie, pretože väčšina inštitúcií a mechanizmov stojacich za sociálnou súdržnosťou bolo buď rozložených (práca, škola, podniky atď.) alebo zmizli.

Rozdiely medzi malými regiónmi alebo územiami (mestské alebo vidiecke

oblasti) preto neexistujú jednoducho len v dôsledku ich hospodárskej súťaže a inovačných profilov, ale aj v dôsledku ich životných podmienok, sociálnej harmónie a celkového zdravotného stavu ich demokratických inštitúcií.

Okrem toho nerovnaká dostupnosť vzácnych prírodných zdrojov na rôznych územiach a klimatické rozdiely by mali znamenať, že rozhodujúca etapa môže byť dosiahnutá v horizonte roku 2025 s cieľom zapojiť územia a obyvateľstvo do krokov na zabezpečenie odolnosti.

Preto je potrebné:

- podstatnú časť pridelovaných prostriedkov (rádovo 30%) neodvodzovať od HDP na obyvateľa, ale od európskeho indexu sociálneho pokroku (EU-SPI);
- revidovať investičné priority a zahrnúť do nich viac cieľov týkajúcich sa začlenenia mladých ľudí, prevencie vylúčenia, posilnenia odolnosti, zlepšenia životných podmienok, participatívnej demokracie

a sociálnych inovácií a kreativity s využitím digitálnych technológií;

- posilniť a upevniť využitie integrovaných územných rozvojových nástrojov tak, že sa stanú povinnými;
- popri stanovení konkrétneho cieľa podporovať územnú hospodársku súťaž ako spôsob realizácie regionálnych investičných programov medzi mestskými a vidieckymi územiami, pobrežnými a horskými oblasťami a miestnymi orgánmi. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

Notre Europe –
Jacques Delors Institute:
www.delorsinstitute.eu/1-Home.htm

MOOC: vysvetľovanie rozpočtov a financovania EÚ

Masívny otvorený online kurz (MOOC) Výboru regiónov (VR) je prvý kurz svojho druhu, ktorý má pomôcť regionálnym a miestnym orgánom s tvorbou politik v záležitosti Európskej únie s dôrazom na prístup k prostriedkom EÚ a porozumeniu rozpočtom.

Prvý kurz MOOC, ktorý sa uskutočnil v roku 2015, poskytol všeobecný úvod do postupov EÚ týkajúcich sa inštitucionálneho usporiadania a rozhodovania spojených najmä s regionálnymi a miestnymi záležitosťami. Viac ako 50 odborníkov vrátane miestnych politikov a poslancov EP, zástupcov inštitúcií EÚ na vysokej úrovni a univerzitných akademických pracovníkov si vymieňalo poznatky prostredníctvom videí a živých debát prenášaných cez internet z priestorov VR v Bruseli.

Približne 8 500 účastníkov z viac ako 70 krajín potvrdilo potenciál kurzov MOOC pri posilnení administratívnej kapacity na miestnej úrovni, ako aj značný dopyt po online vzdelávaní o záležitostiach EÚ. Preto sa od 31. októbra do 9. decembra plánuje druhé vydanie, ktoré bude prístupné pre všetkých, ktorí kurz zmeškali, počas celého roku 2017.

Tohtoročný kurz bol vytvorený v spolupráci s Európskou investičnou bankou a dvoma generálnymi riaditeľstvami Európskej komisie (GR pre regionálnu a mestskú politiku a GR pre rozpočet).

MOOC bude zahŕňať šesť hlavných tém – každá bude online jeden týždeň a bude si vyžadovať asi dve hodiny študijného času – zameraných na rozpočet EÚ a na jeho použitie. Nástroje kurzu vrátane videí, živých debát, vecných prehľadov a kvízov budú dopĺňať základnú teóriu vynakladania finančných prostriedkov EÚ, postupov a hodnotení a užitočné informácie ľudí z praxe týkajúce sa navrhovania a realizácie projektov. Kurz bude k dispozícii bezplatne na lokalite fun-mooc.fr a účastníci sa môžu

DRUHÉ VYDANIE

Cieľom druhého vydania MOOC je prilákať viac ako 10 000 účastníkov vrátane:

- › Členov VR a regionálnych a miestnych politikov z EÚ aj mimo nej;
- › Pracovníkov inštitúcií EÚ, regionálnych kancelárií v Bruseli, združení atď.;
- › Úradníkov regionálnych a miestnych správnych orgánov zapojených do finančných záležitostí EÚ;
- › Zamestnancov pracujúcich pre MVO a ďalších potenciálnych príjemcov finančných prostriedkov EÚ;
- › Zamestnancov pracujúcich pre finančné inštitúcie, ako sú (regionálne) podporné banky;
- › Učiteľov, študentov a novinárov.

zaregistrovať na adrese <https://www.fun-mooc.fr/courses/CoR/114001/session01/about>.

Modul 1 bude prezentovať úlohu regiónov a miest v záležitostiach EÚ so zameraním na finančné záležitosti. V **module 2** bude uvedený prehľad súčasného rozpočtu EÚ, po ktorom budú uvedené podrobnosti o rozpočtovom cykle, výsledkoch, transparentnosti a činnostiach súvisiacich s investíciami. **Modul 3** bude zameraný na európske štrukturálne a investičné fondy a ich realizáciu.

Európsky fond pre strategické investície a iné nástroje Európskej investičnej banky sú zahrnuté v **module 4** vrátane osvedčených postupov a vytvárania sietí. Programy, postupy a agentúry spojené s regiónmi a mestami EÚ sú prezentované v **module 5**. A napokon, **modul 6** bude venovaný strednodobému prehľadu rozpočtu EÚ na obdobie 2014 – 2020 a vyhlídkam na obdobie po roku 2020. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://cor.europa.eu/en/events/Pages/CoR-online-MOOC.aspx>

NOVINKY [V KRÁTKOSTI]

REGIÓN EPIRUS ZÍSKAL OCENENIE ZA OSVEDČENÉ POSTUPY ZA „PRÍRUČKU PRE OBČANOV“

V súťaži projektov verejného sektora v roku 2015 organizovaných Európskym inštitútom verejnej správy vynikala chvályhodná iniciatíva z Grécka. Cieľom tejto súťaže je upozorniť na najinovatívnejšie a najefektívnejšie opatrenia, ktoré slúžia ako príklad tak na európskej, ako aj na medzinárodnej úrovni. Jeden z najchudobnejších gréckych regiónov Epirus úspešne vypracoval „Príručku pre občanov“ ako užitočný online nástroj na poskytovanie služieb občanom a podnikom na diaľku a na šetrenie času i peňazí. Projekt pomôže zredukovať veľké množstvo ľudí, ktorí čakajú na vybavenie, a povedie k vyššej produktivite práce štátnych úrad-

níkov. Takisto sa tým zvýši transparentnosť a dôvera voči verejným službám.

Projekt bol medzi 64 projektmi, ktoré boli označené za príklady osvedčených postupov a ktoré predložilo 36 európskych krajín a európskych inštitúcií. Stojí za zmienku, že „Príručku pre občanov“ z Epirusu vytvorili výlučne štátni úradníci pomocou bezplatného softvéru s otvoreným zdrojovým kódom, čím sa celkové náklady na realizáciu, hosting a údržbu znížili na nulu! Myšlienka pochádzala od viceguvernérky regiónu Epirus pani Tatiany Kalogianniovej, ktorej podpora bola pre úspech celého projektu rozhodujúca.

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.politis.gov.gr>

NOVÝ GENERÁLNY RIADITEĽ PRE REGIONÁLNU A MESTSKÚ POLITIKU

Európska komisia vymenovala Marca Lemaitra za generálneho riaditeľa Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku (DG REGIO). Novej úlohy sa ujal 1. septembra a vystriedal tak Waltera Deffau.

Pán Lemaître si so sebou prináša 20 rokov cenných skúseností v európskych záležitostiach, a to tak v Európskej komisii, ako aj v luxemburských diplomatických službách. V rokoch 1996 až 2006 pôsobil v stálom zastúpení Luxemburska v Európskej únii, kde sa venoval problematike rozpočtu, obchodu a všeobecným záležitostiam vrátane prípravy a rokovania o viacročnom finančnom rámci na obdobie 2007 – 2013.

V Komisii začal pôsobiť v roku 2007 ako vedúci kabinetu komisárky pre regionálnu politiku Danuty Hübnerovej a potom jej nástupcu Pawła Sameckého. V rokoch 2010 až 2013 stál pán Lemaître na čele kabinetu komisára pre rozpočet Janusza Lewandowského, čo bolo obdobie, počas ktorého bol vypracovaný a schválený

^ Viceguvernérka regiónu Epirus pani Tatiana Kalogianniová (v strede) na recepcii pri odovzdávaní cien

súčasný viacročný finančný rámec (2014 – 2020). Od roku 2013 riadil PMO (Úrad pre správu a úhradu individuálnych nárokov), čo je oddelenie, ktoré má takmer 600 zamestnancov. ■

NOVÉ FUNKCIE NA PORTÁLI OTVORENÝCH ÚDAJOV

Nové údaje a funkcie boli pridané do otvorenej dátovej platformy európskych štrukturálnych a investičných fondov. Teraz môžu používatelia vidieť všetkých 533 programov EŠIF na obdobie 2014 – 2020 (prístupné sú prostredníctvom stránok pre jednotlivé krajiny) vrátane financovania a očakávaných výsledkov na základe spoločných ukazovateľov (ak sú dostupné). Finančný dátový súbor bol aktualizovaný, aby odrážal programy prijaté do júla 2016, a boli pridané aj programy cezhraničnej spolupráce

v rámci nástroja predvstupovej pomoci (IPA). Používatelia si teraz môžu zobrazíť tematické rozdelenie finančných prostriedkov, či už z pohľadu celkového množstva alebo ako percento národnej alokácie. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/cohesion6/cp_data.png

DOBRE VÝSLEDKY V INOVÁCIÁCH

Komisia vydala v roku 2016 výsledky Hodnotenia európskych inovácií, Hodnotenia regionálnych inovácií a Innobarometra. Z hlavných zistení vyplýva, že EÚ dobieha v inováciách Japonsko a USA, lídrom v inovácii je opäť Švédsko a najrýchlejšie rastúcim novátorom sa stalo Lotyšsko.

Regionálne inovačné strediská existujú aj v mierne inovátorských krajinách: Piemonte a Friuli-Venezia Giulia v Taliansku, País Vasco v Španielsku a Bratislavský kraj na Slovensku. Celkovo je kľúčovým faktorom pre to, aby sa niekto stal lídrom v inováciách, prijatie vyrovnaného inovačného systému, ktorý kombinuje primeranú úroveň verejných a súkromných investícií, efektívne inovačné partnerstvo medzi spoločnosťami a akademickou obcou, ako aj silný vzdelávací základ a vynikajúci výskum. Predpokladá sa, že počas nasledujúcich dvoch rokov sa výkonnosť EÚ v oblasti inovácií zlepší. Väčšina firiem plánuje v priebehu budúceho roka buď udržať, alebo zvýšiť úroveň investícií do inovácií. Podniky v Rumunsku, na Malte a v Írsku s najväčšou pravdepodobnosťou zvýšia investície do inovácií. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/facts-figures/scoreboards/>

EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS
OPEN DATA PLATFORM

EU INVESTS IN YOUR REGIONS

explore our data...
<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

European Commission | Regional and Urban Policy

PROJEKTY

MLÁDEŽ ZÍSKALA MAJETOK ZHABANÝ MAFII

EURÓPSKA ÚNIA
227 900 EUR

REVOLVINGOVÝ FOND
(VNÚTROŠTÁTNE
SPOLUFINANCOVANIE)
107 500 EUR

REVOLVINGOVÝ
FOND (AKČNÝ PLÁN
SÚDRŽNOSTI)
194 700 EUR

Priestory, ktoré boli zhabané mafii v Balestrate, čo je pobrežné mestečko so 6 000 obyvateľmi v provincii Palermo na Sicílii, bude využívať mládež ako spoločenské centrum.

Budova bola zhabaná miestnemu mafiánovi a bola prevedená do vlastníctva obce Balestrate v roku 2009. Bola zrekonštruovaná za 530 000 eur získaných v rámci národného „operačného programu pre bezpečnosť“ a bola premenená na prvé centrum pre mladých ľudí v meste.

Obec Balestrate začala výberové konanie na správu tohto centra v decembri 2015. Víťazná ponuka prišla zo spoločného podniku šiestich miestnych neziskových organizácií, ktoré chcú vytvoriť spoločnú sieť pre najväčší projekt na zapojenie mládeže v histórii Balestrate.

Zriadenie centra mládeže v budove, ktorá bola zhabaná mafii, a to v oblasti s významnou prítomnosťou mafie, má veľký symbolický význam. Talianska štátna správa berie majetok mafii a vracia ho občianskej spoločnosti, konkrétne mladým ľuďom.

Následne budú v stredisku prebiehať aktivity, ktorých cieľom je podporovať a šíriť kultúru zákonnosti a pomáhať mladým ľuďom, aby sa nedostali na šikmú plochu, zvyšovaním ich povedomia o zákonnosti, rovnosti, úcte a demokracii. To sa bude uskutočňovať šírením informácií a svedectiev s cieľom preniesť na mladšiu generáciu odhodlanie mnohých ľudí, ktorí prišli v boji proti mafii o život.

Budú prebiehať kultúrne iniciatívy zamerané na dodržiavanie zákona a boj proti mafii, výpalníctvu a úžere spolu s podporou dobrovoľníckych táborov pre mladých ľudí, ktorí majú záujem o boj proti mafii.

Kultúra na programe dňa

V centre sa budú organizovať umelecké, divadelné a hudobné semináre, ktoré umožnia dobre využiť odborné schopnosti šiestich organizácií spravujúcich tento projekt. Kurzy občianskej výchovy, motivácia k vzdelávaniu a semináre doučovania budú mať za cieľ pomôcť študentom, aby predčasne neukončili školskú dochádzku – organizátori sú presvedčení, že boj proti mafii sa začína kultúrou a vzdelávaním.

Bude vytvorené „európske laboratórium“ (Laboratorio Europa) ako priestor na zverejňovanie príležitostí, ktoré ponúkajú programy EÚ pre mládež, ako sú Erasmus+, Európa pre občanov, Kreatívna Európa a program záruk pre mladých ľudí.

Vďaka tomu sa centrum stane fyzickým a symbolickým miestom – priestorom na rozvoj a šírenie kultúry zákonnosti s cieľom posilniť pocit bezpečia v celom regióne a urobiť z neho lepšie miesto na život. Bude to miesto na vytváranie a podporu myšlienok projektu a na šírenie povedomia občanov a slobody zapojiť sa, najmä pre mladých ľudí.

A napokon, centrum bude symbolizovať prítomnosť EÚ hlboko v južnom Taliansku – symbol vykúpenia a rastu vytvorený vďaka možnostiam, ktoré poskytujú inštitúcie EÚ. ■

PROJEKTY

ODBORNÉ ZNALOSTI PRE MSP NA UDRŽATEĽNÚ OBNOVU DOPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV

**CELKOVÉ FINANČNÉ PROSTRIEDKY:
3 605 900 EUR**

**FINANČNÉ PROSTRIEDKY EÚ:
EUR 1 000 000**

Koordinátor projektu Mobiel Erfgoed Centrum Hans Visser pre Panorama porozprával o pomoci miestnym MSP pri budovaní životaschopného odvetvia zameraného na obnovu použitých lodí, lietadiel, automobilov a vlakov.

Malé a stredné podniky (MSP) často nemajú odborné znalosti o tom, ako čo najlepšie uplatniť svoje vedomosti a predať nápady. Projekt Mobiel Erfgoed Centrum (MEC) poskytuje majiteľom a organizáciám zameraným na zachovanie dedičstva nástroje a zdroje, ktoré im pomáhajú obnoviť a zachovať rôzne druhy dopravných prostriedkov udr-

žateľným spôsobom. Zohráva tak kľúčovú úlohu, pretože umožňuje podnikom realizovať svoj komerčný potenciál.

V rámci projektu bol vyvinutý portál na zhodnocovanie znalostí, na ktorom môžu MSP nájsť pomoc pri testovaní svojich prototypov alebo vytváraní partnerstiev. Bolo vytvorené otvorené inovačné prostredie, ktoré združuje podnikateľov, vzdelávacie inštitúcie a testovacie zariadenia, čo by malo urýchliť uvádzanie nových služieb a produktov na trh.

Panorama: Čo vás podnietilo rozbehnúť tento projekt?

Hans Visser: Hlavnou motiváciou bolo pre nás riešiť potreby podnikov. Okrem toho sme videli veľkú príležitosť na otestovanie prototypov na vybraných vozidlách, ktoré sa nachádzajú v zúčastnených múzeách. Mohli sme tak vytvoriť prostredie skúšobného výrobného laboratória na vysokej úrovni s nízkymi nákladmi, ktoré podporuje inováciu MSP.

Kto tento projekt viedol?

Mobiel Erfgoed Centrum je nezávislá nadácia, ktorú podporujú podniky, univerzity, iné vzdelávacie organizácie (inštitúcie odborného vzdelávania) a vláda.

Nadácia MEC si kladie za cieľ zachytávať a prenášať znalosti, skúsenosti a zručnosti potrebné na údržbu, spravovanie a prevádzku objektov kultúrneho dedičstva v oblasti mobility a odovzdať ich firmám, jednotlivcom, vzdelávacím inštitúciám a mládeži v Holandsku.

Nakoľko dôležitá bola účasť MSP?

Nadácia spolupracovala priamo s MSP s cieľom zmierniť administratívnu záťaž a rozvíjať nové inovačné znalosti a techniky. Projekt MEC spojil aj niektoré z najvýkonnejších odvetví v regióne, ako je chemický priemysel, energetika, námorníctvo a doprava.

Ako bolo zaistené a riadené financovanie?

Pred podaním žiadosti EFRR koordinátor zaistil spolufinancovanie od mesta Rotterdam počas celého trvania projektu. Od začiatku projektu sme tak mali istotu a rezervu na financovanie nákladov na rozbeh, a najmä nákladov na chod sekretariátu. Finančné prostriedky EÚ boli potom zabezpečené vďaka nadšenej účasti podnikov aj inštitúcií odborného vzdelávania. Boli spravované prostredníctvom nadácie osobitne založenej na riadenie a pomoc pri zapojení MSP do európskych projektov.

Aké boli vzťahy s riadiacim orgánom?

Boli sme v pravidelnom kontakte s Kansens voor West, a to najmä z dôvodu vecných a finančných zmien projektu, a vždy zvolili postup umožňujúci čo najrýchlejšie spracovanie a vyplácanie. Videli sme tiež, že ich audit bol profesionálny a dôkladný, čo nám pomohlo lepšie viesť finančné záznamy. Finančné výkazy si vyžadovali veľa práce od sekretariátu, ale jeho pomoc výrazne znížila administratívnu záťaž pre našich partnerov z radov MSP.

Ako sa partnerstvo vyvíjalo počas projektu?

Projekt sa vyznačoval nadšenou spoluprácou všetkých partnerov a zapojilo sa doňho viac než 100 ľudí. Mnohí sa dokonca rozhodli pokračovať v spolupráci aj po skončení projektu a ďalej rozvíjať nové priekopnícke technológie, ako je technológia solárnych článkov, 3D tlač, kompozitné materiály a nástroje IKT.

Aké boli hlavné výzvy, s ktorým ste sa stretli?

Prvou výzvou bolo podnieť nové obchodné príležitosti v reštaurátorskom, elektrotechnickom, železiarskom/oceliarskom a dre-

vospracujúcom odvetví. Potom sme museli nájsť správny spôsob, ako využiť inovačné multimediálne techniky na zachytávanie potrebných znalostí a zručností. Nakoniec sme museli šíriť požadované informácie potrebné na obnovu, správu a prevádzku objektov kultúrneho dedičstva v oblasti mobility.

Môžete spomenúť tri alebo štyri rozhodujúce momenty?

Zabezpečiť, aby všetko fungovalo na administratívnej úrovni, bolo naozaj náročné, hoci keď sme dokončili správu o pokroku, všetko do seba zapadlo. Usporiadali sme niekoľko konferencií a zúčastnili sme sa na veľtrhu Interclassic Fair, na ktorom sme šírili výsledky našej práce. Tieto podujatia priniesli nové pohľady na to, ako odovzdať vedomosti a zručnosti, čo je dôležité pri podpore sociálneho inovačného reťazca medzi MSP a výskumnými/vzdelávacími inštitúciami.

Kto predovšetkým má úžitok z činnosti MEC?

Sú to samozrejme zúčastnené MSP, pokiaľ ide o vývoj nových inovačných produktov a procesov na obnovu rôznych druhov dopravných prostriedkov. Vďaka projektu vzniklo doteraz 92 nových pracovných miest na plný úväzok. Úžitok mali aj inštitúcie odborného vzdelávania. Portál bude poskytovať jednoduchý a priamy prístup ku kľúčovým poznatkom projektu, najmä pre MSP a inštitúcie odborného vzdelávania zapojené do čistej mobility a údržby.

Aké udržateľné výsledky tento projekt priniesol?

Dúfame, že získané a odovzdané vedomosti a zručnosti prispievajú k čistejšiemu Rotterdamu a provincii Južné Holandsko. Projekt MEC bude stimulovať udržateľnú

mobilitu vďaka elektrifikácii a prestavbe vozidiel na solárnu energiu, čím sa zlepšila kvalita ovzdušia a znížila sa hlučnosť. Veríme, že naše úspechy sú ukázkou toho, ako je možné kombinovať autentickú remeselnú zručnosť s inovačnými technikami a konceptmi čistej mobility.

Ako by mohli tento prístup napodobniť iné podobné projekty?

Nadácia MEC je už zapojená do nového projektu financovaného z EFRR zameraného na rozvoj nových a udržateľných spôsobov znižovania vysokej hladiny znečistenia zo starších vozidiel vďaka elektrifikácii a palivovým článkom.

Aké poučenie ste získali do budúcnosti?

Jednou z dôležitých vecí, ktoré sme sa naučili, je to, že základom každého projektu by mali byť potreby zúčastnených spoločností. Až potom je možné vytvoriť udržateľný obchodný prípad pre inovačné výrobky, systémy alebo procesy, ktoré majú byť vyvinuté. To bol východiskový bod pre náš projekt a sme presvedčení, že by to tak malo byť v prípade každého projektu, ktorý sa uchádza o finančné prostriedky EÚ. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.mobielerfgoedcentrum.nl/>

PROJEKT

DIGITALIZÁCIA GRÉCKEHO ZDRAVOTNÍCTVA

CELKOVÉ INVESTÍCIE:

13 937 100 EUR

PRÍSPEVOK EÚ:

13 937 100 EUR

V rámci projektu ePredpis sa modernizuje grécke zdravotníctvo tým, že namiesto predpisov písaných rukou sa používa digitalizovaná prevádzková platforma.

Projekt ePredpis, ktorý bol dokončený na konci roka 2015, je v súčasnosti jednou z najdôležitejších aplikácií pre elektronickú verejnú správu používaných v celej krajine. S využitím financovania z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, konkrétnejšie z operačného programu Digitálna konvergencia, bola nainštalovaná aplikácia pre elektronické zdravotníctvo, ktorú spravuje IDIKA SA, čo je centrum elektronickej verejnej správy pre služby sociálneho zabezpečenia. Tento systém, zameraný na zvýšenie bezpečnosti pacienta a kvality starostlivosti a na lepšie využívanie zdrojov, si kladie za cieľ poskytnúť otvorené modulárne prostredie ePredpis, ktoré je kompatibilné s EÚ a spolupracuje aj s inými národnými aplikáciami elektronickeho zdravotníctva a informačnými systémami tretích strán.

Digitálne sociálne služby spájajú všetky národné fondy sociálneho poistenia v krajine prostredníctvom plne integrovanej platformy ePredpis. Projekt tak prispieva k transparentnosti a pomáha pri rozhodovaní tým, že poskytuje presné štatistické údaje. Okrem toho sú jeho ciele úzko späté s gréckou politikou zdravotnej starostlivosti (2014 – 2020), ktorá kladie dôraz na primárnu starostlivosť, združovanie finančných prostriedkov, zavádzanie nových manažérskych a administratívnych postupov, prijímanie nákladovo efektívnych monitorovacích mechanizmov a rozvoj politik pre lepšie pridelovanie zdrojov.

Plní účel

Toto riešenie sa využíva hlavne na predpisovanie liekov a vydávanie odporúčaní na laboratórne vyšetrenie, a to od žiadostí na

pozorovanie až po zaplatenie príjemcom. Elektronické predpisy vytvorené predpisujúcim lekárom sú uložené v celoštátnej databáze, kde k nim môžu pristupovať lekáre a diagnostické strediská pri výdaji liekov alebo výkone vyšetrenia. Informácie v databáze sú prostredníctvom bezpečného prístupu sprístupnené zdravotným poisťovniam, ministerstvu zdravotníctva, orgánom dohľadu a ďalším. Podobne všetky transakcie vykonané cez národné fondy sociálneho poistenia sú sledované a spravované od začiatku do konca, a to vrátane návštev u lekára a elektronických lekárskeho odporúčaní.

Na strane pacienta nahradí elektronický predpis často nečitateľné ručne písané predpisy, čo uľahčuje obnovenie predpisu a zároveň minimalizuje riziko chybného prečítania pokynov lekára. Čísla, ktoré sú dispozíciou za rok 2015, ukazujú, že novú službu na vydávanie predpisov využívajú každý mesiac 3 milióny pacientov.

Podobne ePredpis pomáha znižovať zložitosť uhrádzania predpísaných liekov poisťovňou zjednodušením celého postupu a zabezpečiť udržiavanie záznamov pacientov v aktuálnom stave.

Okrem toho nová digitálna služba poskytuje lekárom jasný prehľad o anamnéze ich pacientov a umožňuje lepšie dodržiavanie lekárskeho odporúčaní a farmaceutickej praxe. Veľmi pozitívnu odpoveď na systém ePredpis možno vidieť zo získaných štatistických údajov, z ktorých vyplýva, že hoci bol systém zavedený do praxe len nedávno, využíva sa už na viac ako 98% predpisov vydávaných v celej krajine.

V neposlednom rade treba v súvislosti s týmto projektom uviesť, že sa realizuje program eHealth, ktorý zahŕňa širokú škálu nástrojov a služieb a ktorý už zdokonalil úspešný systém ePredpis na celoštátnej úrovni.

ĎALŠIE INFORMÁCIE

<http://www.e-prescription.gr>

PROJEKTY

DOSIAHNUTIE ROVNOVÁHY MEDZI POĽNOHOSPODÁRSTVOM A OCHRANOU ŽIVOTNÉHO PRO- STREDIA V POBALTÍ

**CELKOVÉ INVESTÍCIE:
6 603 200 EUR**

**INVESTÍCIE EÚ:
4 351 700EUR**

Projekt Baltic COMPASS spojil regionálne zúčastnené strany z odvetvia poľnohospodárstva a životného prostredia s cieľom bojovať proti nadmernému dodávaniu živín (známemu aj ako eutrofizácia) do Baltského mora a jeho povodia.

Medzi kľúčové zainteresované strany projektu patrili vládne orgány, špecializované inštitúcie, organizácie a spoločnosti poľnohospodárov. Spoločne sa im podarilo zaviesť účinnejšie agroenvironmentálne politiky, vzájomne sa informovať o osvedčených postupoch, vytvárať vedecké scenáre a investovať do ekologických technológií s cieľom riešiť problém nadmerného dodávania živín.

Projekt pomohol doplniť medzery v riadiacich schopnostiach jednotlivých zainteresovaných strán a čo je najdôležitejšie, bol úspešný v budovaní vzájomnej dôvery medzi sektorom životného prostredia a poľnohospodárstva.

Do projektu Baltic COMPASS bolo zapojených 22 partnerov z ôsmich pobaltských krajín i z Bieloruska. Projekt vytvoril najmenej päť nových pracovných pozícií, z toho niektoré sú trvalé, vďaka financovaniu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja EÚ (EFRR) v rámci operačného programu „Región Baltského mora“ počas programového obdobia 2007 – 2013.

Riešenie, ktoré je výhodné pre všetkých

„Projekt Baltic COMPASS pomohol poľnohospodárstvu v regióne Baltského mora nájsť spôsob, ako produkovať každodenné potraviny pre 90 miliónov obyvateľov regiónu a zároveň ochraňovať Baltské more. Ak budú opatrenia odporúčané v rámci projektu úspešne zavedené v celom regióne, bude to znamenať pre Baltské more naozajstný prínos,“ povedala Ola Palmová zo Švédskeho ústavu poľnohospodárskej a environmentálnej techniky (JTI).

Výsledky, ktoré sa od tejto iniciatívy očakávajú v dlhšom časovom horizonte, zahŕňajú nové stratégie na zníženie eutrofizácie, silnejšie prepojenie medzi poľnohospodárskymi a environmentálnymi záujmami a nákladovo účinnejšie politické opatrenia.

Očakáva sa, že krajiny z východu a západu regiónu sa vo väčšej miere integrujú v súlade so stratégiou EÚ pre Baltské more. Navyše tým, že zúčastnené strany spájajú a šíria svoje jedinečné znalosti a skúsenosti, pripravujú pôdu na zlepšenie informovanosti o agroenvironmentálnej problematike v celom regióne. Výsledkom bude riešenie výhodné pre poľnohospodárstvo aj pre životné prostredie bez oslabenia konkurencieschopnosti poľnohospodárskeho sektora.

Tento projekt úzko spolupracoval s ďalšími dvoma agroenvironmentálnymi projektmi: Baltic Deal a Baltic Manure. Najzreteľnejším výsledkom tejto spolupráce je konferencia „Greener Agriculture for a Bluer Baltic Sea“, ktorá sa koná už od roku 2010 a postupne sa stala najvýznamnejším podujatím zainteresovaných strán v agroenvironmentálnom sektore v regióne. ■

ĎALŠIE INFORMÁCIE

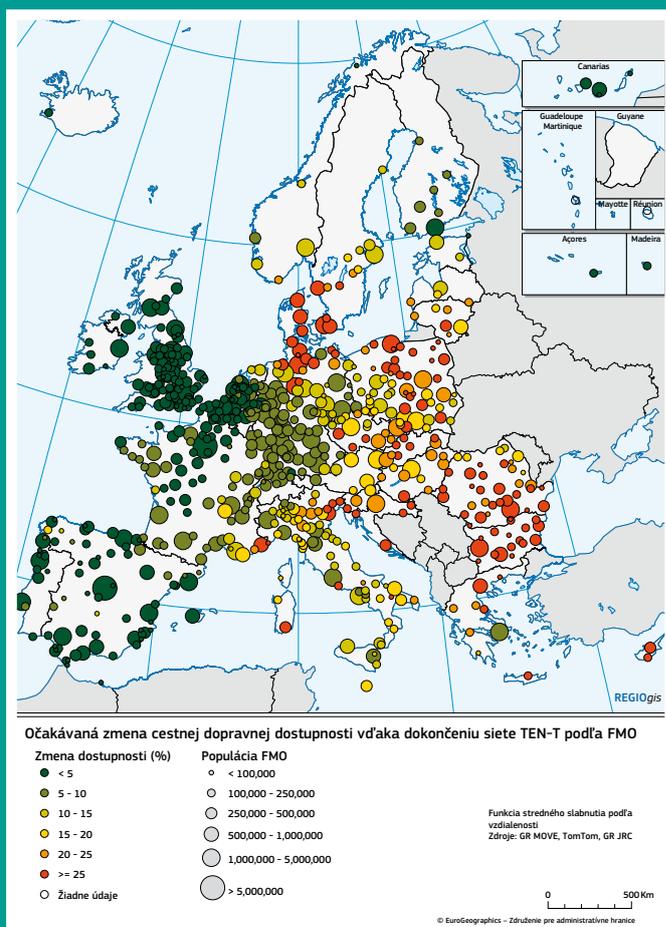
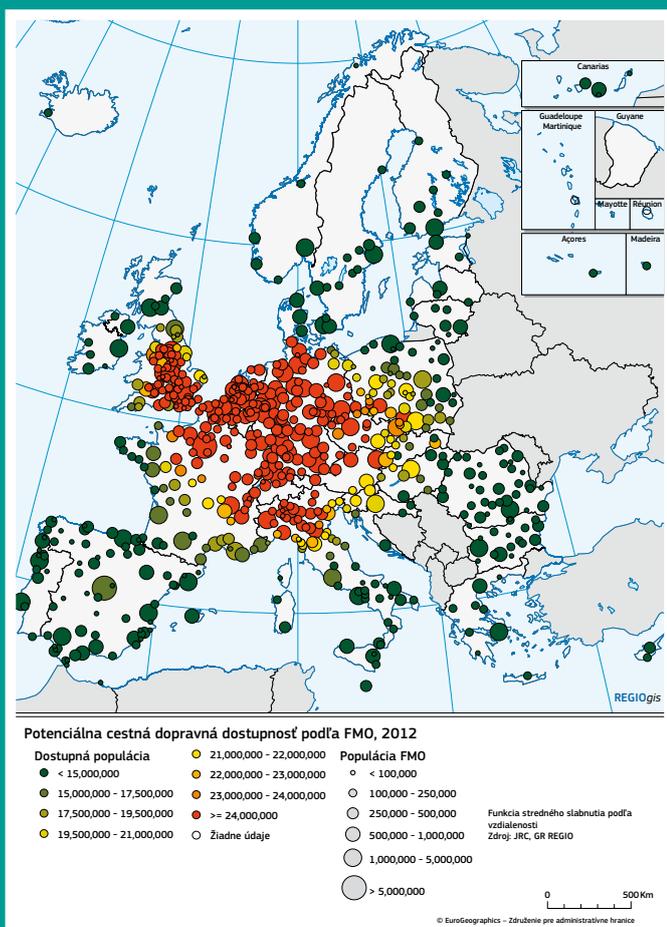
<http://www.balticcompass.org/>

POTENCIÁLNA CESTNÁ DOPRAVNÁ DOSTUPNOSŤ PODĽA FUNKČNÝCH MESTSKÝCH OBLASTÍ, 2012

Táto mapa zobrazuje aktuálnu úroveň cestnej dostupnosti zo všetkých obcí v hlavných funkčných mestských oblastiach (FMO) do všetkých obcí v krajinách EÚ a EFTA. Analýza berie do úvahy rýchlostné a dopravné podmienky pozorované na celej hlavnej cestnej sieti vrátane mostov a trajektov. Dostupnosť je vyjadrená ako počet obyvateľov, ktorých možno dosiahnuť, pričom sa berie do úvahy čas cestovania potrebný na dosiahnutie miesta určenia. Najvyššia dostupnosť je v mestách v srdci Európy, ale niektoré väčšie mestá na periférii, ako je Varšava alebo Budapešť, majú tiež vysoké skóre dostupnosti.

OČAKÁVANÁ ZMENA CESTNEJ DOPRAVNEJ DOSTUPNOSTI VĎAKA DOKONČENIU SIETE TEN-T PODĽA FUNKČNÝCH MESTSKÝCH OBLASTÍ

Na mape je znázornená očakávaná zmena dostupnosti funkčných mestských oblastí v dôsledku dokončenia transeurópskej dopravnej siete. Politika TEN-T, s podporou nástrojov politiky súdržnosti, investuje do výstavby nových a do modernizácie existujúcich ciest. Predpokladá sa, že veľa funkčných mestských oblastí bude mať úžitok z významného zlepšenia dostupnosti (zvýšenie často o viac ako 20%) vďaka projektom TEN-T. Predpokladané zlepšenie dostupnosti bude vysoké najmä v mestách v Bulharsku, Rumunsku a Chorvátsku.

PRÁVNE UPOZORNENIE

Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v jej mene nenesú zodpovednosť za možné použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii ani za chyby, ktoré sa môžu objaviť napriek dôslednej príprave a kontrole.

Obsah tejto publikácie nemusí nevyhnutne odrážať stanovisko alebo názory Európskej komisie.

Luxemburg: Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2016

ISSN 1725-826X

© Európska únia, 2016

Reprodukcia je povolená pod podmienkou uvedenia zdroja.

(* Práva na príslušné obrázky sa udeľujú len na použitie

v časopise Panorama (vydanie 58) a na žiadne iné použitie.

Obrázok sa smie reprodukovat' v rámci obsahu časopisu Panorama 58 a jeho jazykových verzií a nesmie sa reprodukovat' na iné účely.

Na použitie/reprodukciiu materiálu tretích strán chráneného autorskými právami, ktorý je tak označený, je potrebné získať povolenie od vlastníka (vlastníkov) autorských práv.

Printed in Belgium

Tento časopis sa tlačí v angličtine, francúzštine, nemčine, bulharčine, gréčtine, španielčine, taliančine, poľštine a rumunčine na recyklovanom papieri.

Je dostupný online v 22 jazykoch na adrese:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/panorama-magazine/

Obsah tohto vydania bol uzavretý v auguste 2016.

PHOTOGRAPHS (PAGES):

Obal: © iStock, albertogardin

Strana 4: © iStock, Kaycco

strana 7: © iStock, standret

Strana 8: © Martijn Beekman

Strany 6, 9, 10, 11, 12, 28, 29, 30, 36, 43:

© European Commission

Strana 14: © iStock, RicoK69

Strany 16, 17: © RWMC Ljubljana

Strana 20: © iStock, knape, © Rada Oulského regiónu

Strana 21: © iStock, Alvaro Arroyo, © Agentúra pre

súdržnosť a rozvoj

Strana 23: © iStock, Delpixart, © Antoine Darnaud

- Région Languedoc Roussillon Midi Pyrénées

Strana 24: © iStock, Borisb17

Strana 25: © Štokholmský kraj

Strany 26, 27: © Vládný úrad pre rozvoj a európsku

politiku súdržnosti, Slovinsko

Strana 31: © Diritti a Scuola

Strana 32: © Living Lab

Strany 30, 33: © Thinkstock, fotoember

Strana 35: © Regionálna samospráva Apúlie

Strana 37: © Thinkstock, Creatas Images

Strana 39: © Ministerstvo hospodárskeho rozvoja, Poľsko,

© Vládný úrad pre rozvoj a európsku politiku súdržnosti,

Slovinsko, © FEDER Luxemburg, © Lisabon 2020

Strana 40: © Marjorie Jouen

Strana 41: © iStock, RoBeDeRo

Strana 42: © Výbor regiónov

Strana 45: © Obec Balestrate

Strany 46, 47: © Mobiel Erfgoed Centrum

Strana 48: © e-prescription

Strana 49: © Baltic COMPASS

PROGRAM

10. – 13. OKTÓBRA

Brusel (BE)

Európsky týždeň regiónov a miest (vrátane slávnostného odovzdávania cien RegioStars)

3. – 4. NOVEMBRA

Bratislava (SK)

5. výročné fórum stratégie EÚ pre podunajskú oblasť

8. – 9. NOVEMBRA

Štokholm (SE)

7. výročné fórum stratégie EÚ pre región Baltského mora

30. – 31. MARCA 2017

Brusel (BE)

Fórum najvzdialenejších regiónov, Brusel

26. – 27. JÚNA 2017

Brusel (BE)

Kohézne fórum, Brusel

ZOSTAŇME V KONTAKTE

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
#CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyRegion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

yammer.com/RegioNetwork

ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en
@CorinaCretuEU

Ďalšie informácie o týchto podujatiach môžete nájsť na webovej lokalite Inforegio v časti Podujatia:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/newsroom/events/

Úrad pre publikácie

Európska komisia,
Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku
Kommunikácia – Ana-Paula Laissy
Avenue de Beaulieu 1 – B-1160 Brusel
E-mail: regio-panorama@ec.europa.eu